

העלון מוקדש לרפ"ש יעקב ישראל ויצחק בני עדי | לרפ"ש נאוה בת חיה | לע"נ שלום זורנו בן גולי | לע"נ מטילדה בת רבקה

להקדשת העלון חייגו: 073-2221388

זמן כניסת ויציאת שבת			
מוצ"ש ר"ת	מוצאי שבת	מוצאי שבת	חג השבת
18:12	17:34	16:19	ירושלים
18:09	17:36	16:35	תל אביב
18:09	17:34	16:26	חיפה
18:13	17:37	16:38	באר שבע

בחסות יקבי ירושלים

16 עמודים מלאים בתוכן עשיר ומחוקק
 עלון "עונג שבת" מופץ מדי שבוע ב-113,500 עותקים ברחבי הארץ

עלון שבועי לקירוב לבבות | ערוץ 97 בכבלים, בלוויין ובפרטנר tv

היזברות

עונג שבת

פרשת וארא | גיליון 333 | כ"ו טבת תשע"ח

לתגובות: oneg.shabat@hidabroot.org

להפצת העלון - 073-2221388

www.hidabroot.org

יש דין ויש דיין

מה המתרה במכות מצרים? האם לא היה די במכת בכורות כדי לצאת מבית עבדים?

הרב זמיר כהן

מהכתוב: **"וידעו מצרים כי אני ה'**, בנטתי את ידי על מצרים", עולה שלמכות מצרים היתה מטרה נוספת, מלבד מטרת שחרורם של בני ישראל. היה בהן ייעוד ללימוד עבור המצרים עצמם. והדבר דורש הסבר. האם לא די היה בדיעת ישראל את ה' על ידי ראיית גדולתו, ככתוב (שמות י, ב): **"ולמען תספר באזני בנך וכן בגד את אִשְׁרָךְ וכו' וידעתם כי אני ה'?"** זאת ועוד, מדוע נבחרו דווקא עשר המכות הללו ולא אחרות, ומדוע לא קיבל פרעה מראש מכה אחת גדולה שהיתה כופה אותו להוציאם מיד?

אולם בעשר המכות - ובמכות הללו דווקא - היה שיעור באמונה למשעבדים המצריים ולמשועבדים בני ישראל, ועמם לכל האנושות, לדורות עולם.

חוקרי היסטוריית העולם טוענים שללא תורת ישראל שהביאה לעולם את ערכי היסוד של כבוד האדם וחירותו, היה העולם ממשיך להיות אכזר וחסר עכבות, כמו בלונגל ממש. זה טורף את זה ואין מוחה. כולם הסכימו אז לעובדה שהחוק שורד, וגם המשועבדים השלימו עם הדבר. איש לא האמין שיש דין ויש דיין בעברות שבין אדם לחברו, ולכן ניסו רק לפייס ולרצות את אלוהיהם באמצעות פולחנם. אידיאלולוגיה זו היתה בבסיס הגישה של פרעה כאשר אמר **"לי אֲנִי וְאֲנִי עֲשִׂיתִנִּי"** (יחזקאל כט, ג). ואם כן, למי אתן דין וחשבון על מעשי כלפי בני אדם?

והנה הגיעו עשרת המכות, בהן לימד הקב"ה את המצרים המשעבדים ואת ישראל המשועבדים כאחד, כי יש דין ויש דיין אשר דן את העולם בהנהגת "מידה כנגד מידה". כך נוכחו לראות בחוש שכל אחת מהמכות ניתנה כעונש מדויק על מה שעוללו המצרים לבני ישראל.

מי הנלוס הפכו לדם דווקא - כעונש ותזכורת על הרג הבנים היהודים באותו הנהר בדיוק.

הצפרדעים אשר קרקרו בכל מצרים בקול רם ומפחיד בלילות ובימים - היו עונש על שהמצרים נהגו להעיר בלילות לעבודה את היהודים העייפים, בקולות ורעשים

שהיו מקפיצים אותם בבהלה ממיטותיהם. הכינים המכאיבות והמגדרות עד זוב דם - היו עונש על שהמצרים מנעו מבני ישראל להתרחץ עד שעורם גירד עד זוב דם.

הערוב המאיים והמסוכן שהרג במצרים - היה עונש על שנהגו המצרים לשלוח את בני ישראל למדבר לצוד עבורם חיות מסוכנות, והיו נהרגים על ידן.

הדבר שהרג את בקרם וצאנם של המצרים - היה עונש על שגזלו את עדרי הצאן והבקר שהיו לישראל טרם השעבוד.

השחין שפצע את גופם - היה עונש על שהיו חובטים בישראל במקלות ופוצעים אותם.

הברד שהרס את כל הגנים והצמחייה בארץ מצרים - היה עונש על שהעבדו בפרך את היהודים בשדות מצרים ובגינותיהם הראוותניות.

הארבה שחיסל את שארית המזון שנותר - היה על שהרעיבו את ישראל.

החושך - היה על שהחשיכו עיניהם מרוב צרות. מכת בכורות - על שהעבדו בפרך את מי שהקב"ה הכריז עליו: בני בכורי ישראל!

לימוד זה הראה גם את שליטת ה' בכל מערכות הטבע: במים ובאש, בחיות היבשה והים, בחיי בני האדם ובעלי החיים ובבריאותם, באור ובחושך, בכל פרטי הבריאה.

יסודות אלה כל אדם צריך לדעת, בין יהודי ובין גוי. ולפיכך: **"וידעו מצרים כי אני ה' - בנטתי את ידי על מצרים"** (שמות ז, ה). ומתוך כך יתחזק כל אדם לדורות עולם לפקח על כל מעשיו. וגם בשעה שרואה שהכל כשורה אצלו, יזהר ממעשים רעים. ולא יאמר "הנני בחדרי חדרים, מי רואני", כי הקב"ה מלוא כל הארץ כבודו, ואת כל מעשה יביא במשפט. ומאיך ישלם שפע שכן טוב על כל מעשה טוב, ואפילו הוא קטן ביותר, ואיש אינו יודע עליו. ומתוך כך גם כל אדם נעשק או מבוזה, החי בתחושה שאין מי שמוציא את הצדק לאור ואין מי שתובע את עלבונו, יתעודד בראותו כי הקב"ה משלם מידה כנגד מידה, וסופו של הצדק להיעשות, לשלם לכל אדם גמול מעשיו. ומתוך התבוננות יסודית זו, יחיה האדם בטובה ובברכה. שבת שלום.

2 שיעורים מראש הישיבה
דניאל בלס

3 אני לא לבד
הרב יצחק פנגר

6 האמת השלישית
חיים ולדר

8 עוד מספר קהלת
הרב זמיר כהן

10 סנדקאות וקריאת שם
הרב יצחק יוסף

11 מהגרים ובעלי תשובה
הרב דן טימקין

14 זמן הגאולה
הרבנית ימימה סוזרני

הרב אברהם יוסף, רב העיר חולון

שאל את הרב

מהי הסיבה לכך שצריך ליטול ידיים אחרי נטילת ציפורניים?
 כלל כלוך הוא מאוס בעינינו, וגורר

אחריו טומאה ורוח רעה. וכיוון שסילק את הציפורניים, שנחשבות כמיתרות וכמו לכלוך, לכן צריך ליטול ידי, כעין מה שצריך לאחר רחצת גופו. וזו הסיבה

חופשה מושלמת לנשמה סופ"ש גדוש בתובנות לחיים

הרב זמיר כהן | הרב יצחק פנגר | הרב שמעון פרץ

חמישי - מוצ"ש | שבת פר' בא | ב'ד' שבט | 18-20.1.18
 הזדורזו להירשם מספר המקומות מוגבל!

073-2221270

תושבי הדרום במיוחד בשבילכם!

בואו לחוות את אילת כמו שאף פעם לא הכרתם!

שלושה ימי נופש במלון נובה באילת!

חפריים / אמריקני!

הרבנית ימימה מזרתי

מיועד לציבור חילוני בלבד!

היהודי החושב

מקצה לקצה. אין לי ספק שרבים וטובים ממני זכו בסתר להדרתו וברכתו של כבוד הרב במעשיהם, וזכו לעשות רבות ונצורות לעם ישראל בזכותו. אנו רואים את התוצאות – את מעשי הקירוב והחסד, אך לא את גלגלי השיניים שעומדים מאחוריהם.

2. מידת האמת וזהירותו בה.

הרב היה מדייק מאוד בלשונו, וזהיר באמירותיו כדי לא לומר על אסור מותר, ולא על מותר אסור. הוא הרגיש בצורך שמאחורי השאלות, והיה מברר את המצב לאשורו כדי להשיב בצורה המדויקת ביותר.

הדוגמאות לכך רבות מספור, אך אציין דוגמה אישית שזכיתי לראות במו עיני. פניתי אליו פעם לגבי הדרכה בהרצאות. שאלתי האם מותר לי, בתור בחור ישיבה, להרצות לפני קהל שיושבים בו גברים ונשים בהפרדה. אמר לי הרב: "עדיף שלא". חזרתי על שאלתי וביקשתי תשובה ברורה: האם מותר או אסור, אך הרב חזר על לשונו: "עדיף שלא". לא הסכים לאסור עלי בלשון חד-משמעית, ולא הבנתי למה.

<< המשך בעמוד 7 >>

שלושה שיעורים מהגראי"ל שטיינמן זצ"ל

על אהבת ישראל, אהבת התורה ואהבת האמת

בהמשך לשבוע שעבר, ברצוני לספר עוד שלושה שיעורים שנוכל ללמוד מראש הישיבה, ובתוכם שני מקרים אישיים להם הייתי עד.

1. אהבת ישראל אישית ומיוחדת.

ראש הישיבה פתח את דלתו לכל דורש, והשיב באופן אישי לכל מבקשי עצה.

בכל יום הגיעו עשרות יהודים, ולפעמים מאות, לבקש לעצתו וברכותיו. גיוון הציבור הוכיח את אהבת ישראל של הרב, שכן הגיעו לפתחו ליטאים, ספרדים, חסידים, בעלי תשובה, דתיים ומסורתיים. הרב לימד תורה לכל מבקשיה, ובקטעי וידאו מצולמים ניתן לראותו בוחן ילדים ובחורי ישיבות צעירים, ומרבה בהם את אהבת התורה.

באחד מתיעודי הווידאו הזכורים ביותר של הרב, נשאל האם לזרוק מהחיידר ילד יתום בגלל "סגנון" שונה, וזעק להשאיר את הילד.

אוכל לספר באופן אישי לקוראים כיצד בתור בעל תשובה בן 18 שעבר לישיבה, רציתי להמשיך לעסוק בקירוב רחוקים, ורבותיי ביקשו את החלטתו של ראש הישיבה בעניין. אין צריך לומר שהתרגשתי מאוד, שהרי מלאכתי בקירוב רחוקים היתה יכולה להיקטע באותו היום. לאחר שהקשיב לגבי, שלושה מרבתיי בישיבה לגבי, ביקש ראש הישיבה לראותני באופן אישי. הוא הביט בי דקה ארוכה, ואז חיך אלי ואמר: "הקב"ה נתן לך את הרצון הזה, כי הוא רוצה שתעסוק בזה. צריך אנשים כמותך בדור שלנו", ובירך אותי. קירוב הרחוקים שלי המשיך רק בזכותו, ומתוקפו פעלתי עד היום. היתה זו דוגמה ליחסו האישי של הרב אפילו במקרים שאינם זוכים לפרסום, אך מסוגלים לשנות את מסלול חייו של יהודי

שבע עובדות

5. על פי המובא באבות דרבי נתן, אהרן הכהן היה "מטפל" הזוגי הראשון הידוע לנו. הצלחתו הייתה יוצאת מן הכלל. ניתן ללמוד זאת מהנאמר עליו באבות דרבי נתן (פרק י"ב) שהיו בישראל (בדור המדבר) אלפי ילדים שנקראו שמם "אהרן", מדוע? מפני שאלמלא אהרן הם לא היו באים לעולם. שהיה אהרן משים שלום בין איש לאשתו, ובעקבות השלום נולדו הילדים הללו. כאות הוקרה לאהרן, קראו ההורים את שם בנם כשמו. בהתחשב בעובדה שהבנות הן לכל הפחות חצי מאוכלוסיית העולם, הרי שמול אלפי הבנים שנקראו "אהרן", נולדו גם אלפי בנות. ואם נוסיף על זה את הסבירות שחלק מהצלחות של אהרן לא באו לידי ביטוי בלידת ילדים מכל סיבה שהיא, הרי שבמבחן התוצאה, אהרן הצליח להביא מזור לאלפים רבים של זוגות, ולהעמיד אותם על דרך סלולה בקשר הזוגי שלהם.

6. בעקבות מותו של אהרן נסתלקו ענני הכבוד שהקיפו את ישראל בהליכתם במדבר. כך נודע לעם שענני הכבוד, שהגנו עליהם, היו בזכותו של אהרן. 7. אהרן הכהן נפטר בא' באב, והוא היחיד אשר תאריך פטירתו מצוין בתורה. אהרן נפטר בשנה הארבעים לצאת בני ישראל מצרים, טרם הכניסה לארץ ישראל, במקום הקרוי הר ההר, על גבול ארץ אדום. נהוג להתענות ביום זה, על אף שבדרך כלל לא מתענים בראשי חודשים.

נעמה גרין

סמל ודוגמה להתמודדות: 7 עובדות על אהרן הכהן

חז"ל מצווים עלינו: "הווי מתלמידיו של אהרן". מי היה אהרן הכהן,

וכיצד נוכל להידמות לו? 7 עובדות מחכימות על אהרן, ראש לשושלת הכהונה

את האופן בו קיבל אהרן את הדין: "יודום אהרן". וזוהי דרגה גבוהה ביותר של קבלת הייסורים.

4. במסכת אבות (א', י"ב) נאמר: "הווי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורחף שלום". באבות דרבי נתן (י"ב, ג') מתוארת שיטתו של אהרן: "שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה, הלך אהרן וישב אצל אחד מהם. אמר לו: 'בני, ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו, אומר 'אוי לי, היאך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו'. הוא יושב אצלו עד ש מסיר קנאה מלב. והולך אהרן ויושב אצל האחר, ואומר לו: 'בני ראה חברך מהו אומר, מטרף את לבו וקורע את בגדיו, ואומר 'אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו'. הוא יושב אצלו עד ש מסיר קנאה מלב. וכשנפגשו זה בזה, גפפו ונשקו זה לזה". עד ימינו נחשב אהרן הכהן לסמל של אהבת הבריות ורדיפת שלום.

1. אהרן הכהן הוא בנם הבכור של עמרם ויוכבד, ואח למשה ולמרים. היה מבוגר ממשה בשלוש שנים. אהרן היה שותף מלא למשה בפגישותיו עם פרעה (הוא שימש "פה" למשה כִּבְד הָפָה והלשון), בעשיית אותות ומופתים, בהנהגת העם במצרים וביציאת מצרים, בקריעת ים סוף ובהקמת מערכת הלוויה והכהונה. 2. אהרן הכהן זכה בכהונה שעברה בירושה לו ולבניו, וכל הכהנים בכל הדורות הם צאצאיו. אהרן זכה בכך משום שכאשר ראה שמשה, אחיו הצעיר, נבחר על ידי הבורא להיות מוציאם של ישראל מצרים, לא קינא בו. חז"ל לומדים זאת מן הפסוק "וראך ושמה בליבו". באותה שעה שאהרן שמח בהצלחתו של אחיו הצעיר, הוא נבחר להיות הכהן הגדול, וזרעו זכה בכהונת עולם. 3. אהרן הכהן הינו סמל לקבלת ייסורים באהבה. ביום חנוכת המשכן, יומו הגדול של אהרן, בו נכנס לשמש בכהונה, נשרפו שני בניו. התורה מתארת

תקיים תפילה מיוחדת לכל הישועות

052-955-15-88

073-222-12-40 חייגו:

לביית הכנסת, לחוג בית ועוד.

ניתן להקדיש את הערב לרפואה, לזוג, לפרנסה, לזרע של קימא ולכל הישועות.

ללא עלות!

**הזמינו לביתכם ערב רוחני ומעצים
אמונה ובטחון עפ"י הסגולה הבדוקה****אין עוד מלבדו**

מרה בכיר בארגון היבריות הרב מרדכי לוי

**"עניין גדול לביטול כל הדינים
ודקות לאדון יחיד ברוך הוא"
("נפש החיים")**עם בנם של קדושים,
המקובל הרב יצחק בצרי

טוד הנישואין

אין בוחרים בן/בת זוג?

מהם הקריטריונים לבחירת בן/בת הזוג? אין אפשר לדעת אם החיים הזוגיים יהיו טובים?

ההחלטה להינשא או להיפרד צריכה להתבסס על נתונים מעשיים המלמדים אם אמנם אנו עתידים להיכנס לחיים משותפים של אושר ובנייה רוחנית משותפת, או לחיי סבל ומרורים.

כדי להחליט על נישואין, יש לברר ארבעה נתונים מרכזיים בבן או בת הזוג. שניים מהם בעיקר לפני הפגישה הראשונה, ושניים מהם במהלך הפגישות. ואלו הם:

א. מידות טובות. כלומר שהמוצע/ת טוב לב, סבלן, שומר על כבוד הזולת, אינו מתלהט בקלות, וגם כשכועס כעסו קטן ומתפייס במהירות. אינו גאווותן ולא רודף כבוד, ושאר מידות טובות.

את אלה, יש להדגיש, יש לבדוק עוד לפני הפגישה הראשונה, באמצעות בירור מעמיק אודות דפוסי התנהגותו עם סביבתו, כגון עם הוריו, עם אחיו ואחיותיו, ושאר אנשי העולם, ולא על פי התנהגותו במהלך הפגישות. שהרי בפגישות עצמן, מי יציג את חסרונותיו ויחשוף את אישיותו האמיתית?

ב. יראת שמים. דרגות שונות יש ביראת שמים, אך הבסיס ההכרחי שאין להתפשר על פחות ממנו הוא: קביעות עיתים לתורה מידי יום ושמירת העיניים - אצל האישה, וידיעת ההלכות הנוגעות לבית ולמשפחה, דברי מוסר והנהגה, וכן הקפדה על צניעות בבגדים ובהתנהגות - אצל האשה. ובכלל עניין זה הוא לוודא כי השאיפות הרוחניות לצורת התנהלות הבית וחינוך הילדים תהיינה תואמות. ובין באיש ובין באשה - יש לבדוק ולבחון היטב אם קיימת זהירות שלא להוציא מהפה דיבור אסור ושלא להכניס אל הפה דבר שרמת כשרותו אינה ברורה.

ללא יראת שמים ברמה בסיסית זו, מצויות נפילות נוראיות - בפרט בעת משבר בבית. וגם ההשפעה על חינוך הילדים משמעותית ביותר.

ג. נעימות בשיחה. כלומר שכאשר משוחחים חשים בנות. השיחה אינה רדודה עד כדי הרצון לסיימה במהירות, וגם לא גבוהה ברמה שלא מובן כלל מה רצון אדם זה שלפני להביע, אלא קיימת נעימות והבנה הדדית בשיחה.

ד. מראה חיצוני נח. אין צורך ביופי קיצוני, ולעיתים הדבר עלול גם להזיק. אך המראה צריך להיות ברמה שבני הזוג ירגישו נעימות ונוחות איש במראה אשתו ולהיפך. שהרי לתחושת דחייה חלילה, תהיינה השלכות רבות. וכבר אמרו רבותינו ז"ל בתלמוד (קידושין מא ע"א): "אסור לאדם לקדש את האשה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו, ורחמנא אמר (ויקרא י"ט, ח"ה) וְאִהְיֶה לְרֵעָה כְּמוֹךָ."

יצוין כי המראה החיצוני אמור להיות נעים ונח לבן/לבת הזוג בלבד, ואין להתחשב בדעת האחרים בזה. שהרי לעיתים קיימת באדם מעלה מיוחדת החשובה ביותר לבן/לבת הזוג, עד שהיא מחפה ואפילו משנה לחלוטין את מראהו החיצוני שאינו נאה לאחרים. ומה גם שמראה חיצוני הוא עניין של טעם אישי ולכל אדם טעם אחר. לפיכך אין להתחשב בחוות דעת שלילית של אחרים במה שנוגע למראה חיצוני, וזאת בניגוד גמור לתכונות אופי, בהן בדרך כלל יש להתחשב בחוות דעת ובאזהרת האחרים - ובפרט באזהרות האם. לאמהות ישנה טביעות עין מיוחדת שבדרך כלל מתבררת כנכונה בתחום זה.

מתוך ספרו החדש של הרב זמיר כהן: המדריך המלא לנישואין מאושרים, לרכישת הספר חייגו להיברות שופר: 0973-222-1250

ארגז הכלים

אני לא לבד

מדוע טוב לאדם להרגיש כאילו יש עוד אדם לידו? ומדוע כואבות לנו האבנים?

אדם אחד גילה שלמשכורת האחרונה שקיבל נוספו - בטעות, מן הסתם - עוד 2000 ₪. הוא התלבט שעות ארוכות האם ליידיע את הבוס על כך, אבל לבסוף החליט לא לומר דבר.

חודש לאחר מכן, הופחתו מן המשכורת שלו 2000 ₪. מיד התייצב האישה במשרדו של הבוס, והתלונן על הטעות האיומה. הבוס לא התבלבל. "בחודש שעבר טעו והוסיפו לך 2000 ש"ח מיותרים, אבל לא אמרת כלום. מה השתנה, שבאת להתלונן על טעות בחישוב?".

"מילא, פעם אחת טועים", אמר האישה, "אפשר להבין. אבל פעמיים?!" בדרך כלל, אדם אוהב להאשים את האחרים, לא את עצמו. עם זאת, יש מצבים של הטחת-אשמה עצמית. אדם אומר לעצמו: "אני לא מבין איך עשיתי את זה, אני שונא את עצמי...". לכאורה, לא רק שיש כאן שתי דמויות - "אני" ו"עצמי", אלא שאחת מן הדמויות שונאת את השנייה... מה קורה כאן?

רבי אלימלך מליז'נסק כתב ב"הנהגות האדם": "ידמה בעיניו כאילו אדם עומד לנגדו תמיד, ולא תיפסק ממנו השגחתו במעשיו תמיד. ואילו היה רואה בו דבר מכוער, היה מתבייש ונמאס בעיניו".

ראוי לאדם להתהלך בהרגשה שהוא אינו לבדו. הרגשה כזו יכולה לסייע לאדם להישמר מעשיית מעשים לא טובים. אדם מתבייש לעשות מעשים בלתי הגונים לעיני בני אדם, אבל הוא עלול להרשות לעצמו לעשות זאת בהיחבא. אם אדם מדמה לעצמו כאילו יש אדם עמו, הוא ייזהר יותר שלא לחטוא.

במה נתמקד?

ביום קיץ אחד הגעתי לחוף הכינרת, אך לא הבאתי עמי נעלי גומי שתיאמו להליכה על אבנים. הדרך מהמקום שבו ישבנו ועד המים הייתה רצופה חלוקי נחל, והדריכה עליהם הייתה מכאיבה ומטרידה. בפעם הבאה, מן הסתם, אזכור להביא נעליים מתאימות. אבל אני רוצה לשתף אתכם בתובנה שיכולה להקל בעת הליכה על "אבנים", גם במובן הרחב, המושאל, של המילה.

מדוע כואב לנו כשאנחנו דורכים על האבנים תוך כדי הליכה? בדרך כלל, לא שתי הרגלים מונחות על האבנים בו זמנית, אלא רגל אחת מונחת על האבנים, ועליה מרכז הכובד, ובה הכאב. הרגל השנייה מורמת באוויר באותה עת, והתחושה בה דווקא נעימה. אנחנו מתמקדים ברגל שמונחת על האבנים, ולכן אנו חווים כאב ואי נוחות. הכול תלוי בנקודה שבה מתמקדת תשומת הלב - אם ההתמקדות היא במקום הכואב ברגל (או באופן נרחב - במצב בלתי נעים שבו אנו נמצאים בחיים), נחוש כאב וסבל. אך אם נתמקד ברגל שאינה כואבת (בחלקים הטובים יותר של החיים או של האישיות שלנו), נרגיש פחות כאב, ויהיה קל יותר לצלוח את אתגרי החיים.

מתוך הספר "ארגז הכלים". לרכישת ספרו הרב פנר בהיברות שופר 073-222-1250. לרישום לסדנאות של הרב פנר: 073-2221320

אם בית הכנסת שלכם לא מקבל את העלון באופן קבוע, קחו יוזמה והצטרפו לאלפי המפיצים ברחבי הארץ

חודש ראשון ללא תשלום!

113,500

עותקים של עונג שבת ברחבי הארץ מדי שבת...
אבל זה לא מספיק!

הצטרפות כמפיץ כרוכה בהשתתפות בהוצאות הדפוס והמשלוח. חודש ראשון בחינם, וכן ספרו החדש של הרב זמיר כהן, יינתנו מתנת ללמפיצים החדשים בהתייבות על הפצה במשך 3 חודשים.

להצטרפות נמפיצים: 073-2221388

חינוך ילדים

כיצד מחנכים ללא מילים?

מה עושה צלחת עוגיות של אמא? ומתי חידשה אמו של ר' יצחק הוטנר את שמלתה החדשה?

חינוך עקיף – ללא מילים – שיעניקו לו את ההרגשה עד כמה הערכתה אליו עמוקה היא. רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל סיפר אודות אמו של ת"ח שהיתה קמה באשמורת הבוקר עם בנותיה, כדי לאפות עוגות טריות לבנה שהשכים דרך קבע ללמוד תורה. הבן, שהיה עד לנוהג הזה מידי בוקר, חש את ההערכה העצומה של אמא ללימוד התורה שלו, וממילא התורה הפכה להיות יקרה בעיניו, וזכה להיות ת"ח גדול!

מדעים לגלות איזו השפעה עצומה יש להתנהגות האם כשהיא פועלת למען ילדיה, וכמה עצום הוא הרושם שהתנהגות זו מעוררת בשמיים. ידוע שבר"ה אנו מצווים בשמיעתן של מאה תקיעות שופר. ומדוע דווקא מאה? וכי לא מספיקה אחת, או שלוש? רבי שבתאי יודלביץ' ביאר, כי מאה התקיעות הללו הן כנגד דמעותיה של אם סיסרא. כאשר עם ישראל ניצח את סיסרא, פתחה דבורה הנביאה ואמרה שירה. באחד הפסוקים מתוארת אמו של המצביא הגוי שישבה והמתינה לבנה שישוב משדה הקרב: "בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד האשנב, מדוע בושש רכבו לבוא, מדוע אחרו פעמי מרכבותיו". אמו של סיסרא עמדה בחלון וציפתה בקוצר רוח לשובו. כאשר ראתה שבושש לחזור, היא החלה לבכות וליילל. במדרש מובא שמלאך עמד ומנה את יבבותיה, עד שהגיע למניין מאה יבבות! ועל מה יבבה? על כך שבנה מאחר לשוב ממלחמה, בה רצה להרוג זאת, יבבותיה נרשמו בשמים, ובכל שנה מחדש אנו מנסים לבטל את הרושם שהן עשו על ידי מאה תקיעות! ומכאן יש ללמוד: אם אמא גויה המייבבת על בנה שבושש לשוב ממשימתו להרוג את ישראל, עוררה רעש גדול בשמים שהשפעתו לדורי דורות – תבין כל אמא מה רבה השפעתה על חינוך בניה התורה ולמצוות, כמה גדול ערכה של דמעה אחת בהשתכחות הלב לאבא שבשמים, לא כדי שתזכה במפעל הפיס, אלא למען תצליח בחינוך בניה ותזכה לראות נחת מהם!

רבי יצחק הוטנר זצ"ל תלה גם הוא את החלק הנכבד לגדלותו, בחיבה של אמו לתורה הקדושה. בתקופת ילדותו נאלץ אביו לעזוב את ביתו

לתפקוד האם בחינוך הבנים השפעה מכרעת, ופעמים שהשפעתה רבה לאין ערוך מזו של האב, זאת משום שברוב הבתים האם היא זו ששוהה שעות ארוכות בבית. את זה ניתן לנצל לחינוך ללא מילים למצוות ויר"ש.

חמישה תלמידים מובחרים היו לו, לרבן יוחנן בן זכאי, אולם רק אמו של אחד מהם – ר' יהושע – זכתה ששמה יתקשר לצדקותו הגדולה. עליו נאמר "אשרי יולדתו". אמו של יהושע היתה מוליכתו אל בית המדרש בעודו תינוק, כדי שייספגו דברי התורה בלבו ויעדנו את נפשו הרכה. היא נהגה בו בצדקות שקשה למצוא בימינו. הרווח שהפיקה מכך היה לדורות, והיא זכתה לבן קדוש.

טעות היא לחשוב שחובת החינוך מוטלת על האב לבדו, ותפקידה של האם הוא "לדלל את הילדים". לשינה יש תפקיד, וכל אחד מהם משלים את השני באופנים שונים. האב נמשל לראש משפחה, והאם היא בגדר ה"צוואר". הראש אינו יכול להתקיים ללא הצוואר, ולהיפך. לעניין זה הראש הוא האב, שמתווה את הדרך, אך האם היא הצוואר המניע את תנועתיו ומביאה לכדי מעשה את דרכו והשקפתו. התורה מייקרת את שמה של האם ומקפידה לנכס לה את הזכויות בשל פועלה. לפני שיתרו בא אל משה, הוא שולח לומר לו "אני חתנתך יתרו בא אליך, ואשתך ושני בניה עמה". ומדוע נאמר "ושני בניה" ולא "ושני בניך"? הלא גרשום ואליעזר גם בניו של משה הם? הזוהר הקדוש כותב, היות שציפורה אשת משה טיפלה בבנים והייתה אמונה על גידולם וחינוכם, זכתה שהתורה הקדושה הקפידה לקרוא אותם על שמה – "ושני בניה עמה".

אומנם נכון הוא שהאם אינה לומדת תורה, ומטבע הדברים תתקשה למלא את תפקידו של האב שסופג לאישיותו, באם הוא לומד, יותר השקפה נכונה. אבל תפקידה מיוחד, שכן בידיה בלבד היכולת להכין את המצע הראוי שייסייע לאב להנחיל לבנו את המורשת הנכונה. במעשיה, ללא מילים, היא מדגישה את החשיבות של העובדה שזכתה לילד שהולך בדרכים נכונות. לדוגמא, כשהילד שב מלימודיו – אם דווקא אז תצליח האם לסגל לעצמה את הנוהג לעזוב את עבודות הבית השוטפות ולהתפנות לבן ששב מלימודיו, להגיש כוס שתייה ממותקת ואולי גם צלחת "עוגיות של אמא" – הדקות הבודדות הללו הן

ר' יצחק הוטנר

לתקופה ממושכת, והיה שולח מעט מצרכים לילדיו, כדי שיוכלו להתקיים. יום אחד שלח האב חבילה, ובתוכה הייתה מונחת שמלה חדשה עבור אמא. כל הילדים היו בטוחים שאמא תחדש את שמלתה לקראת השבת, אולם עד מהרה התברר כי טעות בידם. לאחר שהגיעה המתנה לקחה אותו אמו הצידה, ואמרה: "יצחק יקירי, יודעת אני שאתה עומד לסיים את מסכת בבא קמא, ולכבוד מאורע חשוב זה אני רוצה לעשות מסיבה יפה בבית, וזו תהיה הזדמנות נפלאה עבורי ללוש לכבודך את השמלה החגיגית והיפה שקיבלתי מאבא".

זהו חינוך ללא מילים לאהבת התורה.

לרכישת ספרו החדש של הרב אפרים אורשלימי "סודות של חינוך - עצות ורעיונות נבחרים בחינוכם של הילדים" חייגו להידברות שופר: 073-222-1250

יש בווטסאפ שלך כל כך הרבה דברים... ואין מקום לקבוצה (של הידברות?)

לקבלת סרטונים ועדכונים יומיים מהידברות:

1. צרפו את המספר 052-9551592 לאנשי הקשר (חובה, אחרת בוטסאפ לא יעביר את העדכונים)
2. שלחו לחס' זה בקשת הצטרפות עם שמכם ועיר מגורכם
3. תיהנו מתוכן איכותי ומחזק (:)

סדנת הנחיית הורים | 2 חלקים | *אנא את חייבת את זה לך ולילדיך!* | בהשתתפות: **הרב חיים ולדר • גב' מנוחה פוקס • גב' קרן אהרון • ד"ר ורד אדיר**

חלק א' מסערת לילי מכר (פנוטות - גיל הגן) כבסיס לצמיחה טובה לכל החיים ימי שלישי, 3 מפגשים בשעות הערב החל מ-כ"ב בטבת 16/1

חלק ב' מסערת לילי בית מספר גיבוש זהות אישית של הילד ימי שלישי 3 מפגשים בשעות הערב החל מ-כ"א בטבת 6/2

גיל שנתיים! גיל המרד! מה עושים?

גיל ילדים רבים! כל הזמן! מה עושים?

לפרטים ולהרשמה: 073-2221300 | הסדנאות יתקיימו א"ה בבית הידברות רח' אריה שנקר 20, פתח תקווה

קו ההלכה

מדיני קבלת שבת ותפילות ערבית של שבת

מנין מגיעה השירה לערבית של שבת, ומדוע נוסחי התפילות שונים? זה מזה בתפילות השבת?

(מעריב של שבת) כתב שאומרים פסוקים אלו לרמז שאם ישמרו ישראל את השבת כראוי - מיד נגאלים.

מה הטעם שתפילות שבת שונות זו מזו, ואינן בנוסח אחד כפי שיש בתפילות החול?

בתפילות שבת בליל שבת אומרים "אתה קידשת", ובבוקר בשחרית אומרים "ישמח משה". במוסף אומרים "תכנת שבת", ובמנחה אומרים "אתה אחד". והטעם מבואר במחזור ויטרי (סימן קל"ט) שזה כנגד ארבע שבתות: "אתה קידשת" - כנגד שבת בראשית, "ישמח משה" - בשבת של מתן תורה, "תכנת שבת" - כנגד מצוות השבת שנצטוו במרה, "אתה אחד" - לשבת לעתיד לבוא. **אם נתבלבל באמצע תפילת שבת ואמר "אתה חונן" מה הדין?**

אם טעה בתפילות שבת והתחיל תפילת חול, גומר אותה הברכה שהתחיל בה, ומתחיל של שבת, בין אם נזכר באתה חונן ובין אם נזכר בשאר הברכות לאחר מכן. אמנם בתפילת מוסף, אם התחיל אתה חונן - מפסיק באמצע ומתחיל תיכנת שבת (שלחן ערוך סימן רס"ח, ומשנה ברורה שם, סעיף קטן ה').

הידברות וקו ההלכה בשירות ללא תשלום, למענכם. לכל שאלה בהלכה, חייגו עכשיו 073-3333-300

נאמרו בדבר:

א. בספר חסידים (סימן קנ"ח) כתב שעל ידי הניגון מתעוררת הכוונה, ולכן טוב שיתחיל בניגון שמעורר את ליבו, וימשיך באותו הניגון את התפילה.

ב. רבינו יוסף חיים בספר בנייה (ברכות דף 1) כתב הטעם שכששומעים כוחות הסטרא אחרא שהחזן מנגן חושבים שבא לשיר ועוזבים אותו והולכים להם ואינם מקטרגים, והוסיף שם שמצא לזה ראייה מדברי הזוהר הקדוש שהשטן אינו יכול לשמוע זמר ושירה, אלא נהנה מאבל וקינה, ועל ידי השירה מגרשים אותו.

073-3333-300

בתפילות ערבית נוהגים לומר פסוקי "ושמרו בני ישראל את השבת". מה הטעם בה?

בפסוקים אלו יש סודות עמוקים - בפסוק "ושמרו" יש אחת עשרה תיבות, לומר שעל ידי שמירת שבת ניצל מ"א ארורים שכתובים בתורה, ובפסוק "ביני ובין בני ישראל" יש עשרים תיבות, כנגד עשרים דורות מאדם הראשון ועד אברהם אבינו שלא שמרו שבת, עד שבא אברהם אבינו ושמר את השבת. ספר שיבת ציון (שער ד' אות ל"ט) על פי הזוהר הקדוש (תרימה קל"ח) ובספר אבודרהם

נוהגים הקהל להפוך פניהם בשעת קבלת שבת כשאומרים "לכה דודי". לאיזה צד יש להפוך את פניו?

הופכים פניהם לצד מערב, ולא דווקא לצד ההפוך מארון הקודש. וסימן לדבר - שיפנה לצד שבו השמש שוקעת. וכמה טעמים לדבר: א. על פי הגמרא (בבא בתרא כ"ה), השכינה נמצאת במערב.

ב. הרמב"ם בספר מורה נבוכים (חלק ג' פרק מ"ה) כתב טעם שאברהם אבינו עליו השלום לאחר עקידת יצחק, קבע את מקום בית קודש הקדשים בצד מערב, ולכן השכינה במערב.

ג. בספר יערות דבש (לרבינו יהונתן אייבשיץ חלק ב' דרוש ו') כתב שקבלת שבת היא סוד נר המערבי תורתנו הקדושה, וכל החכמות משתלשלות ממנה, ולכן יש לפנות לצד מערב דווקא.

מנהג הספרדים שהחזן מנגן את הקדיש הראשון של ערבית של שבת, מה הטעם לדבר זה?

מנהג זה הוא מנהג קדמון, וכתבו הפוסקים שעדיף שהש"ץ ינגן בלחן שירי קודש הידועים לקהל (ש"ת יחיה דעת חלק ב' סימן ה'). ושני טעמים

דברי רייכמן

7 עובדות מפתיעות שאולי לא ידעתם

היכן קיים שובר גלים טבעי? ממה מייצרים זכוכית? ומדוע מודדים מהירות של אוניות בקשרים?

לטמפרטורה של 1000 מעלות - נוצרת זכוכית. היום תהליך הייצור של הזכוכית משופר, והיא מיוצרת מצורן דו חמצני - חומר שנמצא בחול - אשר מותך בחום גבוה ומעורבב עם פחמת נתרן.

● **הידעתם שאומרים כי תפוח פשוט הוא המקור לתיאוריות פיזיקאליות רבות?** האגדה מספרת שאייזיק ניוטון, בצעירותו, ישב תחת עץ תפוחים וראה יום אחד תפוח נופל מן העץ לקרקע. המראה גרם לו להרהר בסיבה לנפילתו, מה שהוביל לגילוי של כוח המשיכה וניסוחו בחוקים.

● **הידעתם היכן קיים שובר גלים טבעי?** שוברי גלים נבנים לעיתים בחופים, על מנת למנוע מגלים גבוהים להציף את החוף. בפוארטו ריקו, בחוף וגה באג'ה, ישנו שובר גלים טבעי - שורת סלעים גבוהה הממוקמת בסמוך לחוף, ומגנה עליו מגלי האוקיינוס.

המשמשים למדידת חום? סולם מעלות צלזיוס, המוכר ביותר, מתייחס לנקודת הקפיאה והרתיחה של מים - נקודת הקפיאה היא 0 מעלות, ואילו נקודת הרתיחה היא 100 מעלות. ישנם גם סולמות אחרים - כמו סולם פרנהייט, אשר מתייחס לנקודת ההיתוך של מי מלח, או סולם קלווין אשר מתחיל מן ה-0 המוחלט, הטמפרטורה הנמוכה ביותר שחומר יכול להגיע אליה (מינוס 273 מעלות בסולם צלזיוס).

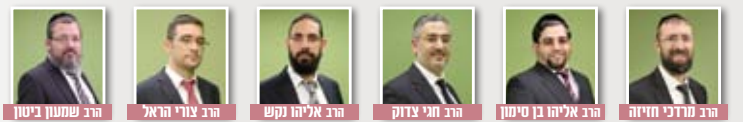
● **הידעתם מיהו התוכי החכם ביותר?** תוכי ג'אקו נחשב לאחת הציפורים החכמות ביותר, והוא גם החקיין הטוב ביותר מבין כל סוגי התוכים. ● **הידעתם שזכוכית עשויה מחול?** כאשר מערבבים חול, סיד וסודה, ומחממים אותם

● **הידעתם שמהירות נסיעתן של אוניות נמדדה בעבר באמצעות חבלים?** בעבר, כדי למדוד את המהירות שבה נוסעת האוניה, היו הספנים משחררים למים חבל ובו קשרים במרחקים קבועים. לאחר פרק זמן מסוים היו בודקים כמה קשרים השתחררו באותו פרק זמן. לכן עד היום מהירותן של ספינות נמדדת ב"קשר ימי" - מהירות ששווה בערך ל-1.852 קמ"ש, או 1 מיל ימי בשעה.

● **הידעתם מדוע נושרים עלי העצים בחורף?** בחורף, העצים הנשרים מתקשים להזרים מזון אל הענפים ומהם אל העלים. כאשר העלים אינם מקבלים מזון - הם נחלשים, ומתנתקים מהעץ. ● **הידעתם מהם ההבדלים בין הסולמות**

המומחים של שלום בית אצלכם בבית

סדנת תקשורת פרקטית וחוויתית בה תוכלו לקבל כלים מעשיים לשיפור הזוגיות, פרי נסיונם העשיר של המומחים שלנו.

3 שעות של איכות לא כדאי! 100000!

ניסיון עשיר לאחד שיפול באלפי זוגות

צרכ שלא כדאי לזאת! כי לתקשורת הכזאת אין יתרון

מינימום 20 משתתפים // ללא תשלום

לפרטים: 073-222-1310

האמת השלישית

שני אחים גדלים זה לצד זה, מקימים משפחות וחיים בטוב ובנעימים. עד לרגע שהם עומדים למבחן קשה - מבחן הירושה. גילוי מוביל לגילוי, עד לסיום הבלתי יאמן...

עורך הדין המתין עד שיגמע את כוס המים עד תומה, ולאחר מכן, בחשך רב, הושיט לו את מכתב ההתנגדות. אבי החל לקרוא, וקשה לי לתאר מה גילה לנגד עיניו. הפתעה? מהלומה? זעזוע? הלם? אחיו של אבי רשם בפתח הדברים את התנגדותו, והנימוק שלו חשף סוד שלא היה ידוע לאבי בשישים ושבע שנות חייו. "מגיש הבקשה לצו הירושה אמנם מבוגר ממני, אך אינו אחי. הורי אימצו אותו לאחר השואה, מפני שהיו בטוחים שלא יהיו להם ילדים. האימוץ לא היה כדון. הם פשוט לקחו ילד יהודי שאמו נפטרה לאחר לידתו, בשל מצבה הבריאותי הרעוע. לאחר שלוש שנים נולדתי אני, ולפיכך הנני בנם היחיד." זו לא הייתה מכה. זו הייתה מהלומה כפולה ומכופלת.

67 שנים חי אבי בלי אף חשד שהוא מאומץ, והנה, ברגע אחד נודעו לו שני דברים אימים: האחד, שהוריו לא היו הוריו הביולוגיים, והשני, שהאדם שכל חייו ראה בו אח והתמסר אליו, מתנכר לו בגיל כה מבוגר, ובשל מה? בשל חמדת ממון?! הוא נשאר יושב שעה ארוכה, כשעורך הדין מרגיע אותו, וכשקם משם אמר לעורך הדין: "אתה השליח שלי, שאצא מן העולם הזה ואדע שצדק אינו רק שם של כוכב." * * *

עורך הדין החל במערכה שמטרתה להוכיח שאבי היה בן לכל דבר ועניין. המערכה הזו נמשכה מספר חודשים ארוכים, שבמהלכם נסע אבי לארץ מוצאו והעלה חרס בידיו, אך עורך הדין, בשיטותיו, הוכיח בדרך לא דרך שהרשויות בישראל ראו בו בן לכל דבר. באשר לטענה שאומץ בחו"ל שלא כדון, טען עורך הדין שלנו, כי על התובע להוכיח זאת, ומכיוון שטענתו היחידה נשענת על כך שאין מסמכי אימוץ, יש להניח שמסמכים אלה אבדו, או שהתובע העלים אותם. עורך הדין שיגר רמזים

הבקשה. על פי החוק, הבקשות מתפרסמות בעיתונות, ואם אין כל התנגדות, הן מאושרות והיורשים יכולים לחלק ביניהם את הרכוש על פי הצוואה, ובהעדר צוואה - על פי הסכמה ביניהם. * * *

מכיוון שסבתי לא הותירה צוואה, התכוון אבי לחלק את הרכוש שכלל דירה ונכסים בינו לבין אחיו בצורה שווה. כשבוע לאחר הפרסום, התקשר עורך הדין בבהילות לאבי ואומר לו: "תגיע למשרדי דחוף". הוא סירב לומר לו מהי סיבת הקריאה ופשר הבהילות. אבי הגיע חיש מהר למשרדו של עורך הדין, וזה אומר לו: "תשב בבקשה". אבי התיישב. "תשמע, מישהו הגיש התנגדות לצו הירושה", אומר לו עורך הדין. "התנגדות? מי כבר יכול להתנגד? הרי מלבדי ומלבד אחי אין יורשים באופק". עורך הדין אמר לו: "הנה ההתנגדות, בראשה רשום שמו של המתנגד". אבי הביט ועיניו חשכו, הוא עמד להתעלף. על מכתב ההתנגדות היה רשום שם מוכר. אח שלו. * * *

"לא ייתכן", אמר אבי, "הוא אח שלי, אנחנו ביחסים טובים. למה שיתנגד?". עורך הדין שתק. "תגיד מה הסיבה", דרש אבי. עורך הדין ביקש ממזכירתו להגיש לאבי כוס מים, לאחר מכן התיישב לצדו, לא מולו, ואמר: "אני רוצה להקדים לך, שהסיבה לדחייה עשויה לזעזע אותך עוד יותר, לכן אני רוצה שתשתה ותירגע". אבי היה על סף התקפת לב. "מה כבר יכול לזעזע אותי יותר מכך שאח שלי, עצמי ובשרי, הגיש התנגדות לצו ירושה מבלי להודיע לי?!".

ה סיפור הזה הוא על אבי, בן לניצולי שואה, שהגיעו מאירופה לארץ ישראל עם שני ילדים. הם בנו כאן בית ושיקמו את חייהם. לאבי אח אחד, דוד שלי. כל ימיהם חיו בידדות ובאווה. כל מה שהיה להם הוא זה את זה, ומבחינתנו, דודי וילדיו היו "המשפחה שלנו" מצד האב (מצד אמי, שהיא ילידת הארץ, יש לנו משפחה גדולה יותר).

משפחתנו (אני ואחי) מנתה שבעה ילדים. במהלך השנים גדלנו ונישאנו, הורי זכו לנכדים והסבא והסבתא - לנינים. סבי נפטר ראשון. שלוש שנים לאחר מכן אספו הורי את סבתי לביתם וטיפלו בה במסירות שאיננה בנמצא. עם השנים הפכה סבתא לסייעודית, אך הורי לא הוציאו אותה מביתם ואף שכרו מטפלת מיוחדת. משפחת דודי הייתה מגיעה לבקר אותה, כי סבתא לא יכלה לצאת מן הבית. לפני כשנתיים נפטרה סבתי. התקיימה הלוויה מכובדת. מלבד שני בניה, צעדו שם עוד 15 נכדים, ושותיהם וילדיהם. בסך הכל, רק המשפחה מנתה 80 איש, דבר שצוין שוב ושוב במהלך ההלוויה - שני ניצולי השואה שאיבדו את כל משפחתם, הצליחו להקים דור ישרים מבורך. לאחר שישבו שני האחים "שבעה", הגיש אבי לבית המשפט בקשה לצו ירושה. לצורך העניין, הוא פנה לעו"ד שהגיש את

« דימוי עצמי נמוך? » « כאב פיזי או נפשי? » « קושי אצלך או אצל אח או חבר? »
בואו אקבל כלים מקצועיים עם ג'ולייס מפתחים

סדנא בהנחיית אליהו שירי

2 מפגשים בימי שני בערב « כ"ח טבת | 15.1 | 1 שבט | 22.1 »

073-2221-300

בית הידברות רח' אריה שנקר 20 פתח-תקווה

היהודי החושב

שלושה שיעורים מהגראי"ל שטיינמן זצ"ל (המשך)

תקופה קצרה לאחר מכן נדרשתי להעביר שיעור ליהודים רחוקים מהתורה. מי שהזמין אותי להרצות טעה בהזמנת האנשים, וכך קרה שהגיעו למקום גם מספר נשים שישבו בנפרד, אך מאחר שהיה הקהל רחוק מאוד מהתורה, ידעתי שכל אמירה שלי בנושא זה היתה רק מרחיקה את השומעים... לא היתה לי ברירה אלא לדרוש לפניהם, כשאני מכונן את עיני לקהל הגברים. באותם רגעים הבנתי לפתע מדוע נזהר כל כך הרב לומר לי ברוח קודשו "עדיף שלא", ולא אמר לי פשוט "לא". כל תשובה אחרת היתה גורמת לחילול השם. כמובן שבפעמים הבאות נזהרתי כפליים להודיע מראש על הוראת הרב.

3. אהבתו לתורה.

הרב גילה הבנה ורגישות רבה לנפש הדור. בהדרכתו לציבור המליץ לפעול בדרכי שלום. לכן חשוב לציין שככל קודמיו, הדגיש את חשיבות התורה הקדושה, לא התפשר על חוק "תורתו אומנותו", ומאז ומעולם התנגד שייגייס את לומדי התורה אשר רוצים להמשיך ולעסוק רק בתורה. אלא שהתווה את הדרך להשגת מטרותנו בדרכי נועם, מתוך החוק, ולא על ידי תוקפנות.

עוסק בתורה מבוקר ועד לילה, וכל מרצו היה בה. אהבה מופלאה זו, ניתן לראות לה הד גם בצוואתו, בה מסר: "אם על ידי החיפוש למצוא מקום להתפלל לפני העמוד יגרום הרבה ביטול תורה - יותר כדאי ללמוד לשם שמים בזמן הזה!"

לסיכום אזכיר לכל מי שמכיר בטובתו של ראש הישיבה, את מה שכתב בצוואתו: "אבקש שכל מי שרוצה בטובתי ילמד בכל יום פרק אחד משניות עד גמר י"ב חודש, והבנות יאמרו כל יום עשרה פרקי תהילים, גם בשבת וביום טוב". שיהיו הדברים לעילוי נשמתו של הרה"ג רבי אהרון יהודה לייב בן נח צבי שטיינמן זצ"ל.

לרכישת הספר החדש "מרחן בא בימים" על הרב שטיינמן זצוק"ל בהדברות שופט, חייגו 073-222-1250

מתמודד עם בני נוער? דע מה שתשיב בתורה ומדע. לכל שאלה - תשובה! קורס מאת דניאל בלס יתקיים בבני ברק. לפרטים: 052-712-5466

כולם הביטו סביבם ולכיוון הדלת כדי לגלות מי האישיות המסתורית. אפילו השופט בלש בעיניו. ועורך הדין המשיך: "הסיפור הזה מתחילתו ועד סופו מריח לא טוב: אח שמערער על אחיו, שאין חולק על כך שמסר את נפשו למען הוריהם, ולפתע מתגלה צוואה שלא הייתה ידועה לפני כן". "אודה ולא אבוש, ניסיתי לעשות הכל כדי למצוא פגמים בצוואה. לא השארתי אבן על אבן כדי למצוא משהו בלתי חוקי במצב המנוחה בעת כתיבת הצוואה או במהימנותם של העדים, אבל לא הצלחתי. לפנינו צוואה, שאם לא היתה מלאה בעולה ובכפיות טובה, היא הייתה מושלמת. "אבל אתמול, כשעיינתי בצוואה, לפתע צדה את עיני שורה אחת. איני יודע מדוע היא צצה. מדובר בכתובת של אחד העדים ברחוב רפאל איתן. מכיוון שהשם רפאל איתן היה מוכר לי, לפתע נתקפתי בנגעוועים אליו והחלטתי לבדוק מתי אירע האסון שבו מצא את מותו מגל ענק שסחף אותו משובר הגלים בנמל אשדוד, ומהר מאד גיליתי שהאסון התרחש ב'11/23/2004'. "ואז הבטתי בראש הצוואה, וראיתי שהיא נרשמה בשנת 2002, תשס"ג. "כעת, אדוני השופט, יש שתי אפשרויות: או שהתובע הוא נוכל שאיני יודע דין ונוכל ושני עדים נוכלים שעשו יחד זיוף מושלם של צוואה, ורק נפלו בסעיף הכתובת, או שמדובר בנביא שכבר בשנת תשס"ג ידע שרפאל איתן ייהרג בתאונה ושיקראו רחוב על שמו לאחר כמה שנים... מכיוון שאיני רוצה לחשוב שמדובר בנוכל, אני מודיע לכבוד השופט: 'יש לך נביא באולם...'"

***

הדברים יצאו מפי עורך הדין, ופני המן חפו. השופט נראה המום, ואמר: "מעולם לא היה לי דבר כזה. אני חושב שזה עניין למשטרה, לא לבית משפט". הוא נתן מבט חמור בתובע. לאחר מכן אמר לעורך הדין: "זהו אחד מאותם משפטים שנכנסים להיסטוריה. כל הכבוד לך, אדוני עורך הדין, שהוצאת את הצדק לאור, מפני שבמקרה הזה הוא התחבא כל כך טוב, שאיני מאמין שיכולתי למצוא אותו בלעדיך". והדין הסתיים.

אנחנו כבר אחרי הכל. הירושה חולקה שווה בשווה, ואף שהצדק יצא לאור ולך יש סיפור מדהים לספר, אנחנו עדיין עם התחושה החמצמצה של כל מה שעברנו, ובעיקר עם העובדה שהמשפחה התפרקה לשני חצאים.

איני יודע אם משהו יוכל לאחות את השבר הזה. אם אכן הדבר יתרחש זה יהיה עוד סיפור בשבילך, אך בינתיים אני נפרד ממך, ומצפה שתספר את הסיפור כמו שאתה יודע, עם מסר נפלא ששמו, "לשקר אין גלגלים". יש לו רק שמות של רחובות...

כל ספריו של הסופר חיים ולדר בהדברות שופט - 073-222-1250

עבים שייגרמו לשופט להסיק כי אדם שמסוגל לבגוד בגלל בצע כסף באחיו שהתמסר להוריהם במשך שנים כה רבות, מסוגל גם להעלים את מסמכי האימוץ החוקיים. השופט קיבל את הטענות והכריז על אבי כירוש חוקי. לכאורה, הכל תם ונשלם: יש שני יורשים, יש צו ירושה, צריך לגשת לחלוקה ולנסות להתגבר על המשקעים. זהו, שלא. שבועיים לאחר מכן הוגשה על ידי דודי בקשה נוספת לבית המשפט, וכותרתה: "כעת גיליתי שאמי הותירה צוואה, זו הותירה לי ולמשפחתי את כל הירושה".

***

אבי, שחטף שתי מכות, חטף כעת את המכה השלישית. כיצד ייתכן כי אמי, שאותה סעד עד יומה האחרון, עשתה דבר כזה? הוא היה שבור, אפילו מיואש. אמי היא זו שפנתה לעורך הדין וסיפרה לו על ההתפתחות. עורך הדין קפץ ממקומו ואמר: "לא יקום ולא יהיה. אני מפקפק בצוואה הזו, היא לא נשמעת לי אמיתית".

הצוואה הוגשה לבית המשפט, ועורך הדין החל במסע להוכיח שהיא איננה חוקית. אבל לצערנו, ככל שבררנו, התחלנו להבין כי הצוואה אכן חוקית. היא נחתמה אצל עורך דין מכובד, והיו לה שני עדים, אנשים שאכן הכירו את הנפטרת וטענו כי אכן זימנה אותם לביתה בתקופה שקדמה להידרדרות במצבה, והם חתמו עליה בנוכחות עורך הדין.

מה לא עשינו כדי לבטל את רוע הגזירה? הפעלנו חוקרים פרטיים לערוך בירור על העדים, לנסות לדובב אותם בחכמה ולהוציא מהם את האמת, אך כל הברורים הובילו למסקנה אחת כואבת: הצוואה אכן נחתמה, ובנוכחות אותם עדים. ככל שהמידע הצטבר, מצב רוחו של אבי הלך וירד. מעבר לעובדת היותו מאומץ והתכחשות אחיו לו, ראינו שאיננו יכול לחיות עם הכאב שבהתכחשות אמו אליו. העוולה הזו גרמה לו לחוש שטוב מותו מחייו.

איני צריך להסביר מה זה עשה לכולנו. ראינו את אבינו היקר והטוב הולך ומתכווץ לנגד עינינו, ולא יכולנו לעשות דבר. ואז הגיע הדין האחרון, שלב הסיכומים במשפט.

***

עורך הדין הנגדי הגיש את סיכומיו, הסביר שזה היה רצון המנוחה ועוד פטפוטים מהסוג הזה, דיבר על מהימנות הצוואה וסיים את דבריו כי "למרות שצר לנו על צערו של האח, אך מה לעשות, רצון המנוחה היה שבנה הביולוגי יירש את רכושה". ואז הגיע תורו של עורך הדין שלנו. "אדוני השופט", הוא אומר, "היום נמצאת אצלך באולם אישיות שמעולם לא הייתה כאן לפני כן".

הרב ניסים אזווי | הרב מרדכי חזיה | הרב מרדכי לוי | הרב גרפולו הרב מאיר | הרב יהודה | הרב עמנואל מזרחי | הרב ראובן זכאים

פרייקט 'שבת בקהילה':

מהממים לכם את החורף

הידברות מחממת את החורף ומארגנת לכם שבת מלאה באור רוחני.

רבני הידברות מגיעים לבית הכנסת שלכם ומעבירים אתכם חווית שבת בלתי נשכחת!

בתוכנית: עונג שבת של שירים ושמחה, הרצאות מרתקות, ושיעור מיוחד לנשים.

להזמנת שבת לקהילתכם חייגו: 073-222-13-61
- ללא עלות! -

בס"ד

דברי קהלת

המשך פרק א' בקהלת: טעימה מספרו החדש של הרב זמיר כהן

לאחרונה ראה אור ספרו החדש של הרב זמיר כהן, "ספר קהלת מבואר", עם ביאור דברי החכמה של שלמה המלך, החכם באדם. לפניכם חלק מביאורי הפרק הראשון

היצר הרע: "והנה טוב מאד זה יצר הרע, וכי יצר הרע טוב מאד הוא? אתמהא! אלא שאילולי יצר הרע לא

בנה אדם בית ולא נשא אשה ולא הוליד בנים". עד כאן. ועוד יש לומר שכאשר האדם מתגבר על יצרו הרע המפתה לדבר עבירה, הרי השתמש בו לבנות את עולמו הרוחני, ולקבל שכרו על שניצח. נמצא היצר הרע טוב מאד למי שמנצחו, ורע למי שנכנע לפניו.

יד. לענות בו: כמו "עד מתי מאנת לענת מפני" (שמות י, ג), שהוא לשון כניעה כאדם המתענה ונענה לחוק ממנו.

טו. תחת השמש: הכלל הנקוט אצל קהלת, שאת העולם הזה וכל תאוותיו וענייניו החומריים מכנה "תחת השמש", לפי שהרוחניות השפעתה מעל השמש.

טז. ורעות רוח: רעות דבר רעוע ושובר. ורוצה לומר שהאדם אשר טרח לרדוף אחר תאוות העולם כדי ליהנות ולשמוח, מגלה לבסוף שהשיג רוח שבורה. לפי שמצב רוחו נעשה רע, עקב אכזבתו החזרת ונשנית מתאוות העולם הזה. עוד יתבאר "רעות רוח": כמו לרעות את הרוח, להיות רועה של רוח. שהרועה צאן נהנה מחלבם ומגזזתם ומבשרם, אבל הרועה רוח, טורח ועמל ומדמיין שירוויח מכך, אך הנה מגלה שאין לו מאומה בידו.

יז. מענת לא יוכל לתקן: כגון המביא ממזר לעולם, במקום שיביא ילדים כשרים. הרי זה עיוות את הישר הראוי להיעשות.

יח. וחסרון לא יוכל להמנות: כגון המאבד זמנו לבטלה. שהרי הזמן מורכב מאין ספור שניות ודקות, ואין דרך להחזירו.

יט. הוללות ושכלות: מתהולל הוא המתנועע ונראה כמתרומם כלפי מעלה ולצדדים, אך ללא תכלית ותועלת. והשכל הוא הטיפש שחושב שהוא חכם. ואמר שביקש לדעת גם את דעתם של המבקשים

חיי הוללות, ומציגים עצמם כאנשי רוח מורמים מעם דברים גבוהה גבוהה, ובאמת כל סברתם והגיגונם דבריהם הנאמרים בסבר פנים רציני כאילו אומרים דברי חכמה, נובעים מתוך רצונם בחיי הפקרות והוללות, בעודם דברי טיפשות מוחלטת. ולכן דברו על הצד הטוב אמר רק: "לדעת חכמה". לפי שחכמת התורה היא אמת הנובעת מהאמת, וכולה אחד. ואילו בדעה המשובשת אמר שני עניינים: "ידעת הוללות ושכלות" אמר את הגורם המוביל דהיינו ההוללות, שממנה נובעים דברי השכלות המטופשים.

לרכישת ספרו החדש של הרב זמיר כהן עם פירושו 'זר חכמה' על ספר 'קהלת' חייגו להידברות שופס 073-222-1250

למשה בסינו. **י.** אני קהלת: מכאן והלאה מזכיר פעמים רבות את המילה 'אני'. ואין כוונתו בזה לגאווה חלילה, אלא לתועלת הקורא. שפעמים שהקורא שוכח במהלך קריאתו כי הדברים שלומד הם דברי החכם מכל אדם, שבודאי יש ללוקחם ללבו בעיון עמוק ובקשב רב, ולפיכך חוזר ואומר 'אני', להזכיר לקורא את דברי מי הוא קורא, למען יקח מוסר ויפנים את הדברים בלבו לטובתו הוא.

ועוד, שלפי שאמר דברים אלו בהיותו עני ואביון וכדלהלן, היה צריך לחזק נפשו ולהזכיר לעצמו את מעלתו. וכמו שביארו על דרך הרמז (משלי כו, ב) את אומר: "יהללך זר ולא פיך", שמלבד פשוטו המובן מאליו, גם רמז בזה: "יהללך זר. ולא פיך!". אם אין זר שיהללך, והנך עומד לאבד את חשיבותך בעיני עצמך ולהגיע לשבר באמונה ביכולותיך. הלל אתה את עצמך וחזק את הדימוי העצמי שלך בעיני עצמך. **יא.** הייתי מלך על ישראל בירושתם: לפי פשט הדברים אמר 'הייתי מלך, בלשון עבר, לומר לדורות הבאים שמאחר שהייתי מלך שרבים נקהלו ובאו לשמוע את עצתי להם, ולא חסר לי כל, ומלכתי על עם חכם בעיר החכמה, האמן לדברי אף אתה וראה טוב בחיך. אמנם עוד רמז בזה שכתב דברים אלה לאחר שהוסר ממלכותו לתקופה. כמסופר בגמרא גיטין (סח ע"א) שכאשר הביא לפניו את אשמדאי מלך השדים, הצליח אשמדאי על ידי מהלך מחוכם להשליך את שלמה המלך למרחק ארבע מאות פרסה, והתלבש בדמותו וישב על כסא מלכותו. עד שהתגלתה האמת והוחזר שלמה למלוכה.

יב. ולתור בחכמה: אמר 'בחכמה' ולא 'בַּחכמה', כאומר ולתור בתוככי עולם החכמה שקיבלתי מה'. **יג.** הוא ענין רע: כוונתו לתכונת הסקרנות שגרמה לו לחפש ולתור, ולבסוף לגלות בזעזוע את המתרחש בעולם. ומה שאמר שהוא ענין רע, אף על פי שעל ידי הסקרנות לומד האדם תורה ומחכים בכל תחומי החיים משום רצונו לדעת מה רצון ה', כאשר משתמש בה לרעה הרי היא ענין רע. וכעין שאמרו במדרש בראשית רבה (א, ט) על

ט. מה שהיה, הוא שיהיה, ומה שנעשה, הוא שיעשה; ואין כל חדש, תחת השמש. **י.** יש דבר שיאמר ראה זה, חדש הוא: כבר היה לעמים, אשר היה מלפנינו. **יא.** אין זכרון, לראשנים; וגם לאחרנים שיהיו, לא יהיה להם זכרון עם שיהיו, לאחרנה.

יב. אני קהלת, הייתי מלך על ישראל בירושתם. **יג.** ונתתי את-לבי, לדרוש ולתור בחכמה, על כל אשר נעשה, תחת השמש; הוא ענין רע, נתן אלקים לבני האדם לענות בו. **יד.** ראיתי, את כל המעשים, שנעשו, תחת השמש; והנה הכל הבל, ורעות רוח. **טו.** מענת, לא יוכל לתקן; וחסרון, לא יוכל להמנות. **טז.** דברתי אני עם לבי, לאמר אני היה הגדלתי והוספתי חכמה, על כל אשר היה לפני על ירושתם; ולבי ראה הרבה, חכמה ודעת. **יז.** ואתנה לבי לדעת חכמה, ודעת הוללת ושכלות: ידעתי, שגם זה הוא רעיון רוח. **יח.** כי ברב חכמה, רב-כעס; ויוסיף דעת, יוסיף מכאוב.

ט. כבר היה לעמים אשר היה מלפנינו: לפי פשוטו רצונו לומר שכל תאוה חדשה שהאדם מחפש לעצמו ואומר כי הנה מזה אהנה באופן שאיש לא נהנה לפני, ואם הם דמיינו שיהנו ולבסוף התאכזבו, הנה אני אתענג באמת, דע לך אומר המלך שלמה כי כל סוגי ההנאות כבר היו לפניך וסופם מפח נפש.

ועוד מרמז בזה שכל החידושים שמגלים החוקרים ובטוחים כי הנה מצאו דבר חידוש שלא היה מעולם, כבר ידעוהו הקדמונים באופן אחר. וכגון תעופה אווירית שכבר היתה בימי שלמה ששלח את שני סופריו לעיר לוח דרך האוויר על ידי שדים עושי דברו (סוכה ג ע"א), וחיתוך וביקוע באמצעות קרינה שכבר היה על ידי תועלת השמיר באבני החושן וחיתוך אבני המקדש, ושיקוף גופים ועצמים אטומים שכבר היה על ידי ענני כבוד, ויכולת בני האדם להשמיד את כל היצורים חיים בעולם, כבר היה בפועל כאשר מעשי בני האדם הביאו את המבול שמחה את העולם, ועוד כהנה רבות (ראה בספרנו 'המהפך'). וגם מה שנראה כחדש אין זה אלא משום שאין יודעים היום את כל ידיעות ומעשה הקדמונים.

ובמדרש (קהלת רבה א, ב) מובא שהדברים מתייחסים לדברי תורה. שכל חידוש של הוראה הלכתית שתלמיד ותיק (שיועד להורות ולכוון לאמיתה של תורה) עתיד להורות, כבר ניתן

” **אך על פי שעל ידי הסקרנות לומד האדם תורה ומחכים משום רצונו לדעת מה רצון ה', כאשר משתמש בה לרעה הרי היא ענין רע** ”

הידברות מזמינה אותך לרכוש תפילין ומזוזות מהודרות מכל הסוגים

תפילין
ספרות הידור גבוהה בתי תפילין נעשים מעור בהמה גסה, והינם עמידים ואיכותיים
כל הסוגים וכל המהדורות: ספרדי / אשכנזי / רש"י / רבנו תם / מין / שמאל וכו'

מזוזות
מזוזות בכל הגדלים וכל סמות הידור
הנחה על בתי המזוזות בכל רכישה
כל המזוזות נכתבות על קלפים איכותיים ומהודרים
המזוזות עוברות שתי הגרות ידניות והגרה ממוחשבת

מרכז הסת"ם של הידברות

shops.hidabroot.org **לפרטים ורכישה: 073-222-12-50**

אפשרות לפתיחת ספרות תורה מהודרים

"לא רוצה למות, יש לי עוד הרבה מה להספיק"

שנתיים וחצי אחרי שהתגלתה בגופו מחלת הסרטן, ושבע לאחר שאושפז בבית החולים במצב קשה מאוד, זכה הרב גולדשמידט להדליק את נרות החנוכה עם משפחתו

זכיתי להדליק בחג החנוכה נרות עם ילדי, עם נכדי, עם משפחתי", אומר לנו הרב קלמן גולדשמידט בקול נרגש. "זה לא מובן מאליו, לגמרי לא מובן".

הוא מתרגש, ללא ספק, אבל קולו יציב וחזק. סיפורו הפלאי שעלה לכותרות ערב נר ראשון של חנוכה הצליח להכות גלים, ודומה שאין מי שלא שמע על הרב חולה הסרטן שאושפז בערב חג החנוכה בבית החולים הדסה עין כרם כשכליותיו חדלו מלתפקד. הרופאים היו פסימיים וטענו כי מצבו קשה מאוד, אך כעבור יומיים הוא שוחרר לביתו, ואף זכה להדליק נרות חנוכה עם ילדיו וצאצאיו.

"הרופא טיפל בי אמר לי שזהו נס רפואי, ממש ככה, ואתם יודעים מה אני אמרתי לו? אמרתי לו שזהו נס חנוכה האישי שלי. הקב"ה החליט להשאירני בעולם כדי שאזכה לחזק אנשים, וזה מה שאני מבקש לעשות, זה התפקיד שלי".

בהמשך דרכו הוא הפך לשחקן, והצליח מאוד בהופעות לפני קהלים שונים, אלא שאז הוא החל בהדרגה להתוודע ליהדות. "אני לא יכול להצביע על הרגע הספציפי שבו זה קרה, אבל אחרי שגיליתי את האור כבר לא יכולתי להפסיק, וניסיתי לברר ולהתקרב יותר ויותר. האמונה הזו שזכיתי להפנים, דווקא בגיל לא צעיר, היא זו שעוזרת לי גם היום. כי אני מבין שזה לא שאני חולה 'במקרה' או 'בטעות'. להקב"ה יש בעולמו שבעה מיליארד בני אדם, ומכולם הוא בחר דווקא בי כדי שאחלה ובכך אקדש את שמו. גם עצם זה שאני בבית כעת זהו קידוש השם גדול. כך אני מרגיש".

אבל רגע, מה ההסבר הרפואי לכך שאתה בבית עכשיו?

הרב גולדשמידט צוחק צחוק גדול ומשוחרר. "בערב חנוכה הבן שלי הבהיל אותי לבית החולים, כי הגידול כבר לחץ על הכליות והיה צורך בניתוח דחוף. הרופאים ניתחו אותי, אבל היה ברור שאולי הם יצליחו לפתוח קצת את הסתימה בצניורית שבכליה, אבל אזדקק דיאליזה עד סוף חיי. לבסוף עברתי דיאליזה בסך הכל פעמיים - בלילה של יום חמישי ולמחרת בשישי בבוקר, ואז הרופאים אמרו לי: 'אין לך שום צורך עוד בדיאליזה'. זו הייתה הפתעה מוחלטת. ניסיתי לשאול אותם אם לא כדאי בכל זאת לעבור טיפולים נוספים, אבל הם גערו בי: 'לך הביתה, הכליות שלך בריאות'. אז הלכתי, ואת הנר הראשון זכיתי להדליק בחנוכה בביתי בשכונת הר נוף".

ומותר לשאול איך אתה מרגיש?

"האמת היא שבדיוק אתמול ניסיתי להגדיר לעצמי את התחושה שלי, ואני חושב שקוראים לזה 'אושר'. כן, אני מרגיש מאושר. זה לא שאני בריא ושלם, אבל ישנם אנשים בריאים לגמרי שאינם מאושרים, ויש כאלו כמוני, שהם חלשים ולא בשיא בריאותם, אבל מאושרים. "דבי נחמן מברסלב אומר שאדם צריך להסתכל על כל המאורעות שעברו עליו ולראות איך שכולם לטובה, בין אם בדין ובין אם בטוב. ואני לגמרי מאמין שכל מה שקרה אתי עד היום היה אך ורק לטובה. אז איך אתלונן?"

יש לו גם משהו להגיד לסיום: "אני רוצה להודות לכל האנשים שהתפללו עלי וממשיכים להתפלל לאורך כל הדרך. בתקופה האחרונה ראינו את התפילות הרבות שהיו לרפואתו של מרן הרב שטיינמן זצ"ל, ושאלתי את עצמי - הרי ברור שגדול הדור זוכה לתפילות, אבל אני? בסך הכל אני אדם פשוט, שואב מים... למה אני זוכה לכך? אז הנה, גם אדם כמוני זוכה לכך, וזה היופי של עם ישראל...".

את מה שטוב עבורי. "האמת היא", הוא מוסיף, "שהתחושה שלי היא שהקב"ה פשוט דואג לי ואוהב אותי. הוא שלח לי את המחלה כדי לרפאות אותי. אני אומנם חלש גופנית, אבל דווקא בתקופת המחלה למדתי איך להבריא את גופי. איך לצרוך מזון נכון ומתאים. לא הייתי זוכה לכך אחרת".

אבל אתה סובל!

"ברור שאני סובל, קשה לי. אבל אני לא מתלונן. זכיתי ויש לי בית, משפחה, ילדים ונכדים. יש מערך שלם של כליזמרים שמשמחים אותי במשך כל ימי מחלתי, וגם אלפי בני אדם שמתפללים עלי ורוצים שיהיה לי טוב. יש לי מיטה נוחה ונקייה, ספרי לימוד ושקט נפשי. זה לא נקרא לסבול. לסבול זה אושוויץ, באושוויץ אנשים יכלו לחלום להיות במצב שלי. בכל פעם אני חושב לעצמי - מה הייתי עושה אילו הייתי ערירי חלילה, בלי כל האנשים שמסביבי? ברור לי ששפר עלי גורלי. אני חייב להודות על כך בכל רגע ורגע".

אתה לא חושב לפעמים מה היה אילו החיים נראו אחרת?
"דווקא אני חושב על כך. יש לי תכונה שגורמת לי לראות את עצמי מידי פעם מחוץ לעניינים. אני מתבונן אז על עצמי ורואה את הסיפור שבורא עולם מספר ואת התפקידים שהוא ייעד לי, ואני דווקא נהנה מהם מאוד."

"מכירים את אפקט הפרפר?" הוא שואל לפתע, "יש חוק פיזיקלי שאומר שכאשר פרפר מנופף בכנפיו בצד אחד של העולם, הוא יכול לגרום לאפקט של תזוזה שיגיע גם בדברים נוספים, עד שיובייל לכך שבקצה השני של העולם יהיה צונאמי. כך גם אני מרגיש. כולנו, כל עם ישראל, ערבים זה לזה. הקב"ה נתן לי מכה, ועל ידי המכה הזו זכיתי לעורר כל כך הרבה אנשים. בשבוע האחרון שבו אושפזתי קיבלתי אלפי הודעות מאנשים שהתפללו לרפואתי ושהתחזקו באמירת 'אשר יצר', שזה דבר שביקשתי לחזק בו את כולם. אלו הדברים שריפאו אותי. בזכותם אני כאן...".

"אני מרגיש מאושר"

לא תמיד היה הרב גולדשמידט יהודי מאמין. "אמנם סבא שלי שעל שמו נקראתי - קלמן, היה יהודי פולני ירא שמיים, אבל אבי, בנו, נולד לתוך שנות מלחמת העולם הראשונה, והוא לא זכה להכיר את הקב"ה. אני כבר גדלתי בארץ, אך מכיוון שאמי הייתה אישה חולה, נשלחתי לגדול בקיבוץ, וגדלתי שם ללא שום אמונה ובלי לדעת דבר על היהדות. בסופו של דבר התגייסתי לצבא ושירתו במשמר הגבול".

יש מערך שלם של כליזמרים שמשמחים אותי במשך כל ימי מחלתי, וגם אלפי בני אדם שמתפללים עלי ורוצים שיהיה לי טוב. יש לי מיטה נוחה ונקייה, ספרי לימוד ושקט נפשי. זה לא נקרא לסבול. לסבול זה אושוויץ

גידול בגודל של כדורגל

המחלה הממאירה התגלתה בגופו של הרב קלמן גולדשמידט לפני כשנתיים וחצי, בחודש תמוז. הוא הגיע לבית החולים כשהוא כבר היה מודע לכך שיש לו גידול בבטן. "לא יכולתי שלא להיות מודע", הוא מספר. "הגידול היה כל כך גדול, בגודל של כדורגל... כמו שילדים

משחקים ושמים כדור מתחת לחולצה, כך גם נראיתי אני. זה בלט, כי הפנים שלי היו רזות מאוד וכך גם החלק העליון של הגוף, אבל בבטן היה ניתן להבחין ב'כדור' וגם הרגליים היו מנופחות. כשהגעתי לבית החולים אמרו לי הרופאים שהמצב מאוד לא טוב והציעו כימותרפיה, אבל אני החלטתי שלא להתיש את גופי בהקרנות ובטיפולים והעדפתי לבחור ברפואה הטבעית.

איך אתה יודע את זה? הרי אמרת שלא ביקרת אצל רופאים!

"לא ביקרתי אצל רופאים, כי הם אמרו שבכל מקרה אין מה לעשות אתי ואין תרופה שהם יכולים להציע. אבל בכל יום בדקתי את גופי. בתחילה הגידול לחץ על הריאות, ובהמשך, אחרי הדיאטה שעשיתי, כבר יכולתי להכניס את אצבעותיי בין הגידול לריאות. זה הוכיח לי שהוא כבר לא גדל עוד. כלומר - המבול עצר".

במשך השנתיים האחרונות ממשיך הרב גולדשמידט לצרוך תזונה טבעית בלבד. "אני לא אוכל קמח, לא סוכר, לא דברים מטוגנים וגם לא בשר. בליל שבת אני אוכל מרק ירקות עם ברוקולי וירקות שורש וגם דגים. אשתי היא הדיאטנית שלי, היא שומרת עלי ונותנת לי רק

ילקוט יוסף

הלכות כיבוד בסנדקאות וקריאת שם לילדים (חלק א')

את מי מכבדים בסנדקאות ומדוע, ואיזה שם נותנים לרך הנולד?

בתשובה, מכל מקום נכון וראוי שהבן יעשה הכל לשכנע את אביו בלי שתהיה מחלוקת, שדבר חשוב הוא להביא גדול בתורה לישב כסנדק, ויכבד את אביו בעמידה לברכות, שהרי הסנדק משפיע על התינוק לקדושה וטהרה ויראת ה', ואם ישב אדם חילוני כסנדק - ישפיע השפעה לא טובה על הרך הנימול. ולכן אף שמעיקר ההלכה אין בזה איסור, יש לעשות כל השתדלות למנוע זאת בדרכי נועם.

ד. מנהג הספרדים ברוב המקומות לקרוא את שם בנם על שם ההורים גם בעודם בחיים. הנוהגים כן, לכתחילה יקפידו לקרוא את הבן הראשון על שם אבי הבעל, ואת הבן השני על שם אבי האישה. ולכן אם יש חילוקי דעות בין הבעל לאשתו לגבי קריאת שם התינוק, שהאישה רוצה שיקראו את הבן על שם אביה, והבעל רוצה שיקראו לתינוק על שם אביו, הדין עם הבעל (אך בעדות שנהגו להקדים לקרוא על שם אבי האישה, הדין עם האישה). אולם אם אבי הבעל מוחל על כבודו לטובת אבי האישה, יכולים לקרוא הבן הראשון על שם אבי האישה. וכל שכן אם אבי האישה הוא תלמיד חכם, שיש

א. יש נוהגים לכבד בסנדקאות את אבי הבעל בן ראשון, ואת אבי האישה בן השני. וכבר נהגו הכל לכבד את ההורים בסנדקאות, משום כיבוד אב. ואם אבי הבעל מוחל לטובת אבי האישה, אפשר לכבד את אבי האישה לשבת בסנדקאות בבנו הראשון. וכן הדין שאם מחל אביו על כבודו כדי לכבד בסנדקאות את אבי אביו, מותר לעשות כן. אך אם הסבא רוצה לישב סנדק, ואביו של הסבא גם הוא רוצה לישב סנדק, זכות הקדימה לסבא (אבי אביו) של הנימול.

ב. מי שנולד לו בן בכור, ואביו (הסבא) נעדר בעת המילה מאותה מדינה, וכיבד בסנדקאות את אחד מקרוביו, וכשנולד בנו השני טוען אבי האישה היולדת שעתה זכותו להיות סנדק, ואבי הבעל מבקש זאת לעצמו, הצדק עם אבי היולדת, כי אביו של אבי הבעל איבד את זכותו, וכיון שהאונס לא בא מצד אבי היולדת, אין לו לאבד זכותו לישב סנדק בבן השני.

ג. בעל תשובה שאביו מחלל שבת בפרהסיא, ומבקש לשבת סנדק אצל הנכד, אף על פי שמעיקר ההלכה אין איסור ליתן לו לישב סנדק, ובפרט אם על ידי כך יקרב אותו שיחזור גם הוא

בזה עשה דכבוד התורה. ואם אבי הבעל בחיים ואבי האישה נפטר, רשאי הבעל בהסכמת אביו לקרוא התינוק על שם חמיו, אבי האישה, להקים לו שם בישראל, והבן השני יקראו לו על שם אבי הבעל. וכן המנהג. ובכל אופן צריכים להיזהר מאד שלא יעשו מחלוקת ומריבה בעניין קריאת השם לתינוק, ובאופן של חילוקי דעות ישאלו חכם ויקבלו עליהם לעשות ככל אשר יורה להם. ואצל האשכנזים לא נהוג לקרוא שם התינוק על שם זקנו כשעודנו בחיים, ונוהגים גם כן לקרוא התינוק תחלה על שם אבי האישה, ונהרא נהרא ופשיטה.

ה. אם הבעל הוא מבני עדה שלא נהגו לקרוא שם בנייהם על שם ההורים בעודם חיים, והאישה מבני עדה שקוראים הבנים על שם אבותיהם, יכולים לקרוא את הבן הראשון על שם אבי האישה.

לרכישת 'ילקוט יוסף' המלא או המקוצר חייגו להדברות שופר: 073-222-1250

הרב ציון מלכה

שולחן שבת

ע"י כך שיצר מציאות של "טמון" בתבואתו, שגרמה לפטור את מדליק האש בדיני אדם. לכן נחשבת פעולת המציל שם - כפעולת מזיק. רק מאחר שהדבר נעשה ע"י גרמא, לכן הוא חייב לשלם על כך רק בדיני שמיים.

משא"כ בנידון דנן. הנידון הוא הפוך, כי לולא פעולת ההצלה של הכבאי - היה נגרם לדייר נזק גדול יותר, ולכן גם לכתחילה היתה עדיפה לדייר פעולת הכבאי הכוללת את רשלנותו החלקית, פעולה שגרמה לדייר ליפול מהרשת לקרקע ולהינזק קלות, מאשר אם הכבאי לא היה מצילו כלל, והדייר היה נאלץ להישאר בתוך להבות האש או שהיה נאלץ לקפוץ ישירות מדירתו לקרקע מבלי שייבלם ע"י רשת המגן. באופן זה, אפילו אם הוא היה נשאר בחיים, בוודאי היה נגרם לו נזק רב ביותר. כך שלמסקנה בנידון דנן, לא מיבעי שהכבאי פטור בדיני אדם, אלא יתכן שאפילו בדיני שמיים הוא פטור.

(משפטי התורה ב"ק סימן פ"ב)

לרכישת סט הספרים של הרב ציון מלכה לשולחן השבת, על המועדים או על יהושע ושופטים, חייגו להדברות שופר: 073-222-1250

קפץ מהחלון לרשת - ונפגע

אדם ניזוק מחוסר זהירות של מכבי האש. האם על הכבאי לשלם לו?

בלעדי היה נגרם לך נזק גדול יותר, וע"י פעולתו, במקום שתנצל במאה אחוזים, ניצלת, לדוגמא בתשעים אחוז. כלומר, אחיזתי הרפויה ברשת לא גרמה לך נזק גדול יותר מזה שהיה קורה לך אם לא היית סומך על דברי קופץ, ורק נמנעה ממך על ידי הצלה גדולה יותר. לפיכך, הכבאי נחשב כאדם המונע מלהשיב את אבדת גופו של חברו, ולא כמזיק, על אף שע"פ דיבורו קפץ הדייר לרשת. אי לכך פטור הכבאי מלשלם לדייר עבור נזקו.

נוסיף עוד, שאין נידון דנן דומה לדברי רב אשי בב"ק (נ"ו), שמחייב בדיני שמים מי שניסה בצורה רשלנית להציל שדה חברו מדליקה, ולבסוף נגרם מחמת מעשיו נזק ממוני לחברו, שמבואר שם בגמ' שהמציל חייב בדיני שמים לשלם על הנזק שנגרם לבעל השדה מחמת ניסיונות ההצלה שלו. ההבדל הוא ששם, לולא פעולת הכבאי, היה בעל השדה מקבל מהמזיק שהדליק את האש את מלוא התמורה של הנזק, ואדרבה - הכבאי רק הזיק לו

בבניין רב קומות פרצה דליקה. אחד הדיירים שגר באחת הקומות הגבוהות לא הספיק להימלט בעוד מועד, ונאמר לו ע"י כבאי האש לקפוץ מחלון ביתו לתוך רשת מיוחדת שהוא וחברו מחזיקים בידיהם. האיש עשה כדבריו וקפץ לרשת, אלא שהכבאי שאמר לו לקפוץ לרשת לא החזיק את הרשת כראוי, והקופץ נפל מהרשת לקרקע וניזוק בנפילתו.

האם חייב אותו כבאי לשלם לדייר הקופץ את דמי נזקו?

אם לא היתה לדייר אפשרות אחרת להינצל - פטור הכבאי מלשלם לדייר את דמי נזקו. אולם אם היתה לדייר אפשרות להינצל באופן אחר, אלא שהוא סמך על דברי הכבאי וקפץ לרשת וניזוק בגלל פשיעתו של אותו כבאי - חייב הכבאי הנ"ל לשלם לו את נזקו.

מקורות: אם לא היתה לדייר אפשרות להינצל מהאש, ולולא הקפיצה לרשת הוא היה נלכד באש, במקרה זה יכול הכבאי לטעון לדייר: הרי

בואו לסדנא יחודית ומורחבת כבאר שבע!

3 מפגשים \ בימי שני \ 9 שעות של לימוד עיוני ותרגול מעשי

מפגש 3 י"ג שבט 29.1

מפגש 2 ו' שבט 22.1

מפגש 1 כ"ח טבת 15.1

בין השעות 17:00-20:30 "קפה וחברותא" רח' החיד"א 10 באר שבע

מס' מקומות מוגבל! 073-2221320 רישום ראש חובה anat@htv.co.il

סדנת FHT
FANGER HEALING TECHNIQUE
שיטת הרב פנגר לריפוי טבעי

עושים

תשובה

גילולי העבודה הזרה שבה היה שקוע, מסר נפש והלך אחרי ה' למדבר, לארץ לא זרועה. עם זאת, הוא לא

זכה לעלייה לינארית רציפה. ממש לא. מסירות הנפש המופלאה הניבה פירות מדהימים של אורות, קשר, דביקות, קריעת ים סוף, "נעשה ונשמע" ומעמד הר סיני. אבל זאת היתה טעימה של משהו שנלקח מהם. נכון שעל ים סוף ראתה שפחה על הים מה שלא ראה הנביא יחזקאל, אבל השפחה נשארה שפחה. ולמרות זאת, האורות הגבוהים לא היו לחינם ולבטלה. חלילה. האורות הללו נתנו כיוון עבודה, וגם מוטיבציה. הם השאירו רושם. משהו פנימי שלא נעלם ולא נאלם. אבל אסור היה לתת לתחושת הסינוור להשלות אותם כאילו הם כבר שם, כי הם לא. אחר כך נדרשה עבודה עצמית, ספירת העומר, מסעות קשים בדרך לארץ המובטחת. געגועים לקישואים ולאבטיחים. כל זה חלק מתהליך העלייה, זה חלק מתהליך ההתקרבות לארץ המובטחת.

גדולי ישראל מכל הזרמים היו מודעים לכך שחזרה בתשובה היא תהליך ארוך ורב שלבים, ולכן תמיד נתנו עצות שלא התייחסו רק ל"הישגיות הדתית" של השלבים הראשוניים של התשובה, אלא גם להכנה לשלבים הבאים, הבלתי נמנעים, של הקליטה בחברה החדשה. אם נדע שיש כאן תהליך מובנה, בלתי נמנע, נקבל גם כלים להצליח בו!

לרכישת ספרי הרב דן טיומקין להדרכת בעלי תשובה חייגו להידברות שופר: 073-222-1250

בין מהגרים לבעלי תשובה

יש הקבלה רבה בין מהגרים לביננו, בעלי התשובה. גם לנו חסרה קרקע מוכרת מתחת לרגלינו

בניו יורק ירגיש כמו חיזור לא חוקי. אבל גם מהגר שלא עוזב את תבנית נוף מולדתו מבחינה גאוגרפית, אלא "רק" מבחינה ערכית-תרבותית, עובר טלטלה פסיכולוגית של שינוי זהות לא פחותה. יש הקבלה רבה בין מהגרים לביננו, בעלי התשובה. גם לנו חסרה קרקע מוכרת מתחת לרגלינו, ואף על פי שזה כמובן מבחירה, בחירה נכונה וערכית, בכל זאת

גם אנו מטולטלים ועוברים תהליכי זהות שמקבילים במידה רבה לאלה שעוברים מהגרים. יש כאן אדם בוגר, שמגלה פתאום שהוא לא יודע מה סדר הנעלת הנעליים הנכונה, מה סדר קשירת השרוכים. זה לא ענין טכני פשוט, מבחינת הזהות, היכולת הכל כך אנושית להישען על תובנות העבר. מדובר בטלטול, בשבר. שבר שלמרות רוב מעלותיו ויתרונותיו, יגרום לתופעות לוואי נפשיות לא פשוטות.

מה עושים עם זה? קשה לתמצת במאמר קצר, אבל עקרון יסוד אחד ודאי ראוי להילמד ממהגרים: אין כאן רק עליה לינארית בדרך לאיזה קו גמר, של "לחיות באושר ובעושר" ולהיטמע באופן מושלם. זה לא עובד ככה. יש תהליך. גם עם ישראל, כשיצא ממצרים, שחט את

במכת ערוב מוזכר בפסוק שלא רק החיות הרעות הגיעו למצרים, אלא גם העפר אשר לרגליהם הגיע איתן: "ומלאו בתי מצרים את הערוב, וגם האדמה אשר הם עליה". למה מוזכר הפרט הזה, שלכאורה אינו חשוב ולא רלוונטי כלל? ראיתי מתרצים, שדוב והאריה יכולים להתנהג כמו דוב ואריה כאשר האדמה שעליה הם דורכים היא האדמה המוכרת שלהם, אבל כאשר הקרקע זרה ושונה, הם לא יוכלו להתנהג כפי שהם באמת.

הגמרא מספרת (בכורות דף ט') שגם זקני אתונה, כאשר גלו מארצם, לא תפקדו כראוי, וכדי להחזיר את כוחותיהם הם הוזקקו לריח עפר ארצם. סוד האדמה המוכרת. דוגמא נוספת, מצויה יותר, לאנשים שאינם הולכים על קרקע מוכרת, היא מהגרים, שבהגדרה הם זרים, לא מכירים היטב את התרבות, השפה, הסלנג, הניואנסים. יש להם מבטא זר. הם אינם נמצאים בעולמם המוכר, והדבר גורר תופעות לוואי שונות וקשיים במהלך חייהם.

מחקרים מראים שמהגר קלאסי עובר בין תרבויות, וחווה משבר זהות. אפילו מהגר מתרבות דומה. אנגלי

הרב יגאל כהן

יגל

לבי

מהו ביטחון אמיתי? (חלק א')

הבוטח בהשם יש לו שלוות נפש ואינו דואג כלל, מפני שהוא בוטח בבורא יתברך שיספק לו את כל צרכיו

לכל אלה הוא אביו שבשמים, שאוהב אותו. בדיוק כמו שבנו של העשיר הגדול אינו דואג מאין ישיג כסף עבור חתונתו, שכן הוא יודע שכשתיגיע עת החתונה אביו כבר ידאג לו. כך גם היהודי הבוטח צריך להיות רגוע ושלי, כי כשיגיע הזמן שיצטרך איזשהו דבר בענייני העולם, ידאג לו הבורא יתברך לספק בעבורו את שיצטרך. דוגמה נפלאה נוספת לשלוות נפש – הבוטח בהשם דומה לתינוק בשנותיו הראשונות. מעיד על עצמו דוד המלך ע"ה, שבטח על הבורא יתברך כמו תינוק שבוטח באמו, כמו שכתוב "אם לא שיוויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו, כגמול עלי נפשי". ומביאים בשם הגאון מווילנא שזוהי דרגת הביטחון הגדולה ביותר. כי הרי אם נתבונן בתינוק – נוכל ללמוד ממנו מהי שלוות נפש אמיתית.

עוד על מידת הביטחון – בשבוע הבא, בעז"ה. לרכישת USB, ספרו החדש או מארז הדיסקים של הרב יגאל כהן, חייגו להידברות שופר: 073-222-1250

הבוטח. אסביר את הדברים על פי משל שמביא רבנו החפץ חיים ע"ה: משל לאדם חולה שהיה צריך לעבור ניתוח מסובך מאוד, ודאג בלבו האם המנתח יעשה עבודתו נאמנה, ולא יתרושל בפעילותו בשעת הניתוח. לפני שהורדם החולה נתבשר שאביו הוא זה שנבחר לנתחו. או אז נרגע החולה בלבו והבין – אני בידיים טובות, אם יש משהו טוב שאפשר שיעשה עבורי במהלך הניתוח, ודאי שאבי יעשה זאת על הצד הטוב ביותר – כך אומר לעצמו החולה, שנרדם מתוך שלוות נפש. הוא יודע: אני בידיים טובות.

הנמשל הוא, שהאדם נברא כשהוא חסר מאוד. צריך הוא בגדים, אוכל, דירה, זיווג ובריאות, וכל הדברים הללו הם סיבה לדאגה. איך אשיג אוכל עבורי? ולאחר החתונה עבור אשתי וילדי? איך אצליח לקנות דירה? איך אתרפא מהשפעת שתקפה אותי? ועוד סיבות רבות לדאגה שסובבות אותנו במהלך החיים.

הבוטח בהשם, יש לו שלוות נפש ואינו דואג כלל. ולמה? מפני שהוא בוטח בבורא יתברך שיספק לו את כל צרכיו, משום שידוע שהאחראי

בראשית דברי אומר, שרובם של הדברים בחלק זה ששמו ביטחון מבוססים על דברי רבנו בחיי, בספרו חובת הלבבות, שער הביטחון. רק מחמת שמצאתי שיהודים רבים מתקשים בהבנת דבריו העמוקים, אמרתי בלבי שאשתדל בעז"ה לבאר את הדברים בצורה קלה וברורה, למען יוכלו אחינו בית ישראל להתחזק במצווה נפלאה זו.

מהו ביטחון?

שורש המילים ביטחון הוא ב.ט.ח., כלומר "בטוח", כמו שפירש רש"י את הפסוק (בראשית ל"ד, כ"ה) על פי מדרש רבה: "זייקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבואו על העיר 'בטח' ויהרגו כל זכר" – "בטוחים" היו על כוחו של זקן, דהיינו שעוד לפני שיצאו להילחם באויביהם, היו בטוחים בניצחונם, בזכותו של יעקב.

בשער הביטחון מביא רבנו בחיי שני פירושים למידת הביטחון. האחד – מנוחת נפש הבוטח, שיהיה לבו סמוך ובטוח על מי שבטח עליו, שיעשה הטוב והנכון בעבורו בעניין שבטח עליו, שהכול יסתים בצורה הטובה ביותר עבור האדם

הידברות ציילדים

ילדים מספרים
חיים ולדר

דמעות של חמץ

מאיר עוזר באפיית מצות המצווה בערב פסח

זו הילד הזה?
נו, ר' שמואל, תסלק את האחין שלך מאן?
לא נעלבתי, גם מפני שהבנתי שאני באמת מטיל להם בין הרגלים ומפריע, וגם מפני שידעתי שילדים בגיל מסלקים ממקומות כאלה ואחרים, בעקר ממקומות שאינם אמורים להיות בהם. אין ספק שלא הייתי אמור להיות במאפיית מצות ליד אש וגז ולהפריע לאנשים שעובדים בזריזות. הבנתי שאני אישיות בלתי רצויה במקום.
כשהגעתי לגיל עשר, פנה אלי אחד האופים ואמר לי: "אתה תשפושף את המקלות". הוא התכונן למקלות שבהם מגישים את המצה לתנור. המקלות האלה חיבים שיוף של ניר זכוכית אחרי כל הגשה. אין לכם משג כמה שמחתי! לקחתי את ניר הזכוכית והתחלתי לשיף. לפעמים עדין שמעתי גערות, ואת האופה שפנה אלי שאלו: "איך אתה יכול לסמוך על ילד בן שמונה?" צעקתי לעבר השואל: "הי, אני בן עשר!" אבל מי בכלל שמע אותי.
בשבוע הבא אספר לכם לאיזו עבודה המתנתי במיוחד.

לאפות עוד לפני ששים שנה, כשהוא בעצמו היה עוד בחור. הוא וחבריו המשיכו את ה'חבורה' של הוריהם. מאז היותי בן 7 נהגתי להגיע לשם, למאפייה המאלתרת שמאחורי ביתו של הדוד שלי. אפית מצות היא ענן מרתק, כידוע לכם, אבל אפית מצות מצוה היא מרתקת פי כמה, בגלל הלחץ, מפני שהאנשים הם לא מקצועיים ממש, ומפני שהתנור אינו דומה לתנורים הרגילים, ובעצם שום דבר אינו דומה. ויש גם המתח על כל מצה ומצה, כי כמה מצות יכולים לאפות עשרים אנשים בשעתים? כל אחד מהאופים חיב לפחות שלש מצות, וזה אומר שחיבים לפחות ששים מצות. חוץ מזה, לכל אחד יש קרובים ושכנים וחברים שמבקשים ממנו מצות מצוה, וכבר מגיעים לכמה מאות מצות. לכן כל מצה כשרה גורמת שמחה, ואלו כל מצה שמתקלקלת, מתקפלת או נהרסת גורמת אכזבה.
בשנים הראשונות הייתי רגיל לשמע גערות: "ילד, לך מאן?" "ילד, אתה לא רואה שאנחנו עוסקים בענין חשוב?" "זו מהגז, זה מסכן!" מי

שמי מאיר.
אני בן 13 ומתגורר בבני ברק.
אני ילד עם הרבה מרץ, שאוהב לארגן ולעשות דברים.
הספור שלי קשור לאפית מצות, ולא סתם מצות, אלא מצות מצוה.
מצות מצוה הן המצות שאופים בערב פסח, אחרי שרפת חמץ ואחרי חצות היום.
מי שמכיר את התחום הזה יודע כמה הוא מרתק. המצות נאפות בשעה הלחוצה ביותר בשנה. כמה שעות לפני ליל הסדר, כשכלם טורחים בהכנות האחרונות לחג, מתכנסות קבוצות של אנשים (המכנות 'חבורות') וביחד אופים מצות במיוחד לליל הסדר.
בדרך כלל האפייה הזו אינה נעשית במאפיות הגדולות. אלה סוגרות את שעריהן יום לפני כן, כדי שייספיקו לנקות את המאפייה. מדבר בהתארגנויות פרטיות של כמה אנשים הרוכשים תנור חזק, מערוכים וכלי לישה ואופים מצות לבני החבורה. סבי מצד אמי הוא ראש חבורה' שהתחילה

בדיחות לילדים

איש נכנס לבנק עם שמיכה.
הפקיד: מה זה?
הלוקח: באתי לכסות את המינוס.

שני אנשים עולים למטוס.
א': וואו, האנשים נראים מפה ממש כמו נמלים!
ב': אלה באמת נמלים, עדיין לא המראנו...

- מצאתי עבודה - איפה? - בוורדינון.
- איך שם? - לא היו לי ציפיות...

- יוסי, למה אתה הולך לישון עם המשקפיים על העיניים?
- כדי שאוכל לראות טוב יותר את החלומות!

מה בפרשה?

עשר המכות

הקב"ה מדבר אל משה ואל אהרן, ומצווה אותם לדבר עם פרעה, ולומר לו כי אם לא ישלח את בני ישראל ממצרים - ילקה באותות ובמופתים. משה ואהרן מראים לפרעה כיצד המטות שלהם הופכים לנחשים. פרעה קורא לחרטומים שעושים כישוף דומה.
הקב"ה מתחיל להביא את עשר המכות על מצרים. תחילה מכת דם, בה המצרים לא יכלו לשתות. לאחר מכן מגיעה מכת צפרדע. פרעה קורא למשה ולאהרן ומבקש מהם להעביר את הצפרדעים ממצרים. הוא מבטיח שישלח את בני ישראל - אך לאחר שהמכה סרה, הוא מקשיח את לבו. כך מגיעות בזו אחר זו המכות הבאות - כינים, ערוב, דבר, שחין וברד. אך למרות הנזקים הכבדים שנגרמים לארץ מצרים ולתושביה - פרעה מסרב לשלח את בני ישראל. בינתיים, היהודים אינם נפגעים כלל מכל מכות מצרים.

"ילדים מספרים על עצמם 10"

הספר העשירי בסדרת ספרי רבי המכר מאת חיים ולדר הסדרה האהובה לילדים מביאה לידי ביטוי מגוון תחומים שילדים מתעניינים בהם: מעמד חברתי, ביטחון עצמי, פחדים ודאגות, הצלחות וכישלונות, והתמודדות מול אירועים ומצבים שונים. הספרים מלאים בסיפורים חדשים, מרתקים ומלאי מסרים חיוביים.

לפרטים והזמנות:

073-222-12-50

shops.hidabroot.org

חבורת הבלשנים

כתביה: לאה / ציור: אהרון זאב ברנשטיין

באירובות קריקט למבצע מנחים 052-7133296

המשך בשבוע הבא...

אחת שאלתי 2

הרב ארז חזני

הדגים שנעלמו

מה קרה כאשר החליף ראובן את הדג המת בדג חדש, כמתנה עבור שמעון?

והדגה... מתה (שמות ז', כ"א)

לא התפננתי להזיק, אלא אדרבה כל פננתי היתה ליתת לך דג במתנה...

האם ראובן צריך לשלם עבור עשרת הדגים שנטרפו?

תשובה:

נאמר במסכת בבא קמא (נ"ו): "המעמיד בהמת חברו על קמת חברו - חייב", דהיינו אם לקח אדם בהמה, אפילו אם אינה שיכת לו, והעמיד אותה בידים על גבי תבואתו של חברו, ואכלה הבהמה מהתבואה - חייב המעמיד בתשלום הנזק שעשתה הבהמה. הרשב"א באר שמעמיד הבהמה חייב מדין "אדם המזיק" (כאלו הוא הזיק בנדין את תבואת חברו), ולכן גם אם הוא היה שוגג (או אנוס) יש לחיבו, שכן "אדם מועד לעולם", (וכן נקטו הבית יוסף והרמ"א בחו"מ שצ"ד-ג).

ולכן יש לחייב את ראובן לשלם עבור הדגים שנטרפו, גם אם גרם להזק לא שום כננה, (ובפרט שיש מקום גדול לטעון שיש כאן פשיעה מצד ראובן בכך שלא ברר שאין מדובר בדג שעלול לאכל את שאר הדגים).

לסכום: ראובן צריך לשלם לשמעון את דמי הדגים שנטרפו.

ראובן ומשפחתו עוזבים את הדירה, ושמעון חוזר אליה, והנה, לא חולפות כמה שעות, ושמעון מתקשר אל ראובן, ושואל מתוך פליאה: "להיכן נעלמו הדגים שהיו באקוריום? היו כאן אחד עשר דגים ועכשיו ישנו דג אחד בלבד!..."

השיב ראובן: "לא רק שלא לקחנו דגים מהאקוריום, אלא אף הכנסנו דג חדש נוסף תחת אחד הדגים שמת..."

עד מהרה נפתרה התעלומה - התברר, שהדג היחיד שנטרף באקוריום, היה אותו דג שקנה ראובן, אלא שלא היה זה דג רגיל, אלא "הדג הטורף" והוא פשוט טרף את כל עשרת הדגים...

עכשיו שמעון תובע מראובן לשלם על הנזק של אבוד עשרת הדגים היקרים שלו. לעמתו טוען ראובן: "לא ידעתי כלל שמדובר בדג טורף, וככל

ראובן קבל משמעון חברו את דירתו בהשאלה למשך יומים, והגיע יחד עם בני משפחתו לשהות בדירה, (לאחר ששמעון בעל הדירה יצא לנפש בעיר אחרת).

טרם עזבת משפחת ראובן את הדירה, הבחין אחד הילדים כי באקוריום שבדירה יש אחד עשר דגים, ומתוכם דג אחד מת. ראובן הוציא את הדג המת, וחשב בלבו - "כדי להיטיב עם שמעון המארח האדיב, אלף ואקנה לו דג אחר במקום זה שמת".

וכך עשה. ראובן נגש לחנות בה מוכרים דגי נוי, הבחין בדג שנראה ממשפחת הדגים שבאקוריום של שמעון, קנאו, והכניסו לאקוריום, מבלי לספר על כך לשמעון.

לרכישת הספר "אחת שאלתי 2" של הרב יצחק זילברשטיין, חייגו להדברות שופו: 073-222-1250

מזווית נשית

זמן הגאולה

גאונותם של המצרים היתה בכך שגרמו לבני ישראל להיראות רעים - בעיני עצמם

בפני עצמך" והרמב"ם מבאר, "כלומר, לא תחזיק עצמך כרשע, שמתוך כך אתה יוצא לתרבות רעה". אולי זה פשר השאלה ששואל משה את הקב"ה: "למה הרעות?"; איך הפכו העבדים הסובלים הללו - לרעים בעיני עצמם? וה' עונה לו מיד, בלשון חדה, שאין מצב בו יהיה אדם מישראל בלתי ראוי לגאולה: אם מצד התפילה, אם מצד היותם בני אברהם יצחק ויעקב! ואפילו לא ירצו להתפלל עוד, או שיאבדו את זכות האבות, עצם העובדה שהם עוברים סבל ממושך כל כך, היא שתהפוך אותם ראויים לגאולה: "לצד צעקתם לבד מהשיעבוד, שמע ה' קול צעקתם מכאב לב... כחלל הנואק, מבלי צורך בתפילתם!" (א"ח שמות ו', ה'). את עשר המכות הביא הקב"ה לא רק כעונש על המצרים, כי אם גם כדי לברר לעם מי "הטובים" ומי "הרעים" - "נגוף למצרים ורפוא לישראל" - במכות היתה רפואת הנפש לעם עצוב, עם שצריך היה לשמוע את פרעה אומר "ה' הצדיק, ואני ועמי הרשעים!". "בקרוב אצלך" - מפני שהסבל רע, ואת טובה. בקרוב תצאי מן המצרים, לחופש נולדת! כל ספרי הרבנית ימימה מזרחי - בהדברות שופו 073-222-1250

הגדולה לאחר סבל ממושך, היא המחשבה "אינני ראוי להיגאל", מחשבה שהופכת את הסבל לטוב וצודק ואותך - לרעה, זו שלא מגיע לה לשמוח לעולם. "וירעו אותנו המצרים" - גאונותם של המצרים היתה בכך שגרמו לבני ישראל להיראות רעים - בעיני עצמם. שטיפת המוח לפיה הם עם נצלני, לא פרודוקטיבי ועצלן ("נרפים אתם, נרפים"), חדרה לתודעתם, ולא בכדי הם נרתמו מרצונם לעבודות הפרך! לכן, "ולא שמעו אל משה" - אל משה דווקא: אנוחנו רעים, ומה לנו ולתרחישים של האיש שנאמר עליו "ותרא אותו כי טוב הוא"? הדבר הראשון שנפגע מן החשיבה ש"אני רעה", הוא האמונה בתפילה. ר' שמעון אומר, הוי זהיר בקריאת שמע ובתפילה. וכשאתה מתפלל, אל תעש תפילתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום שנאמר, כי חנון ורחום הוא... ואל תהי רשע בפני עצמך" (אבות ב', י"ג). בסמוך לציווי על התפילה, מופיעה האזהרה: "אל תהי רשע

בעוד שניתן היה לחשוב שאדם עצוב אינו יכול לשמוע בשורה רעה, הרי שפרשתנו מגלה, כי אנשים עצובים אינם יכולים להכיל בשורה טובה דווקא! משה מבשר לעם שהוא עומד להיגאל סוף סוף, "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" (שמות ו', ט'). כמה עצב ניבט לא אחת מעייניה של מעוכבת שידוך למשמע התרחיש "בקרוב אצלך!", כאילו האושר הזה, חלילה, כבר איננו רלבנטי עבורה. אפילו "בשעה שמלך המשיח בא... ואומר: ענווים! הגיע זמן גאולתכם", מעיד המדרש שתהיה מציאות של "ואם אין אתם מאמינים"... מדוע? "משל למה הדבר דומה? למחזור על הפתחים שאומרים לו: למחר תהיה מלך - אינו מאמין!" (סידור רש"י ס' ת"ד). התרגלת כל כך לחזר שוב ושוב אחר הישועה, שמקומך הטבעי נראה לך תמיד בפתח, כמי שלא תזכה לעולם להיכנס. משה מגלה שאנשים עצובים - אי אפשר לגאול. והוא נשלח אל אנשים עצובים מאד. הסכנה

חכמת נשים

הרבנית חגית שירה

דע מה למעלה ממך

עליי להבין שאין שאני מתנהגת - ככה יתנהגו אלי, שמה שמבשלים זה מה שאוכלים - זה מחייב מחשבה לפני כל מעשה

פגעו בך? אולי פגעת במישהו? אין ברכה בכסף? תבדקי שההכנסות נקיות וכמובן, במידה שהיא טובה - אם את נוהגת במידת החסד, מתנהגים אתך משמיים בחסד. כדאי לתת, להעניק, לעזור, אפילו שלא מגיע. בחינם. ככה משמיים ינהגו בך, אף על פי שאולי לא מגיע לך. את עולה במדרגות, ופוגשת אותך השכנה. היא עוצרת אותך ומתחילה לספר לך אותו סיפור שכבר שמעת ממנה מיליון פעם... ואת, את לא חייבת. אבל את שומעת אותה, מקשיבה לה. זה חסד! הגיסה ילדה - נשלח לה משהו. השכנה צריכה עזרה עם הילדים - נעזור לה. להתעניין, להיכנס קצת לפעילות שאין לך ממנה איזו טובת הנאה. רק לעזור. השם רואה את זה ומחזיר לך באותה מידה יפה של חסד. תעשי חסד - תמשכי חסד. ומי לא זקוקה לישועה ולרחמים? זכרי, מידה כנגד מידה, זה פועל ישועות, ו"כל המרחם על הבריות - מרחמים עליו מן השמיים".

שבמידה שאדם מודד - מודדים לו. מי שמבינה את העיקרון הזה, והופכת אותו לחלק בלתי נפרד מהחיים שלה, בוודאי תרגיש שינוי מהותי באיכות החיים שלה, ביחס לזולת, ביחס לילדים, לבעל... כשחיים את זה, זה משנה את כל ההתנהלות בחיים. עליי להבין שאין מתנהגת - ככה יתנהגו אלי, שמה שמבשלים זה מה שאוכלים - זה מחייב מחשבה לפני כל מעשה. "עם חסיד תתחסד, עם נבר תתברר, עם עקש תתפלת". כמו בומרנג, שחוזר אלייך בדיוק כמו שאת זורקת אותו. ולכן, כל מה שקורה לך - תבדקי. כואבות לך השיניים? אולי דיברת לשון הרע? עיניים? על מה הסתכלת? רגליים? לאן את הולכת?

דעי, שכל מה שבא אליך מלמעלה - הכל זה ממך! כל מה שקורה לנו זו מידה כנגד מידה, זה הכל תלוי במעשים שלנו. או כמו שסבתא שלי הייתה אומרת: הדייסה שבישלת - תאכלי... עשר המכות שהקדוש ברוך הוא מכה במצרים היכו בהם מידה כנגד מידה. הם גרמו את זה לעצמם, וזה לימוד גדול גם בשבילנו. אחת הסיבות למכת דם היא מפני שפרעה היה לוקח בכל יום שלוש מאות תינוקות, והיה רוחץ בדמם. הצפרדעים, שהיו מקרקות ונכנסות בכל פינה - בתוך האוכל, בתוך המיטה בתוך התנורים בתוך הבטן - זה מפני שהיו המצרים מכריחים את עם ישראל לאסוף להם ג'וקים תולעים, לטאות... וככה כל המכות. כל מכה ומכה - מידה כנגד מידה! זו ההנהגה האלוקית בעולם. ככה העולם מתנהל, וזה סוג של עיקרון,

ניתן להזמין את הרבנית חגית שירה לחוגי בית בכל רחבי הארץ, ללא תשלום 073-2221290

Advertisement for 'Zman Lומר Tודה!' (Time to Give Thanks!) featuring a clock, a baby, and contact information: 073-2221290. Includes text: 'הזמיני אל ביתך ערב מרגש ומלא הודיה וגלי את סוד אמירת התודה!', 'שיעור בנושא הודיה', 'הפרשת חלה', 'שירה וריקודים', 'הערב ללא תשלום!', 'חייגי- 073-2221290', 'אמירת הברית', 'אמירת איתנה?', 'אמירת איתנה?', 'אמירת איתנה?'.

בריאות טובה

הרבנית רחל בצרי

פורום מומחיות

שיפור מצב הרוח בבית

איך מאווררים את מצב הרוח בבית, ולמה הילד מציק לתינוק?

אדום/כתום/ירוק

ארגון הבריאות העולמי, ה-FDA האמריקני, פרסם בשנים האחרונות המלצות לצריכה גבוהה של ירקות ופירות מכל הצבעים. לכל צבע ישנם יתרונות בריאותיים רבים שמשלימים האחד את רעהו. יש עשרות אלפי פיטוכימיקלים בפירות ובירקות, וצריכה מאוזנת שלהם מכל הצבעים עשויה לספק לנו תשלובת של רכיבים בריאים ביותר. ההמלצה היא חמש מנות של פרי וירק מדי יום.

נתחיל במאכלים שבצבע אדום. בקבוצה זו הפיטוכימיקל הבולט הוא הליקופן - ליקופן נמצא בפירות ובירקות אדומים, בעיקר בעגבניות ובאבטיחים. הליקופן הוא נוגד חמצון חזק שתורם להגנה מפני סרטן, מחלות לב, טרשת עורקים ועוד, והוא מחזק את מערכת החיסון. בקבוצת הצבע האדום נכללים גם צנון, פלפל אדום ופירות אדומים - תות שדה, תפוח אדום, דובדבנים, רימונים ופירות יער.

בקבוצה הכתומה הפיטוכימיקלים הבולטים הם הבטא קרוטן והאלפא קרוטן. הפירות והירקות הכתומים הם גזר, דלעת, בטטה, מלון כתום, מנגו, משמש, אפרסק וכו'. הקרוטנואידים ידועים בכוחם רב העוצמה במלחמה בסרטן. הם משמים כמקור לוויטמין A השומר על מערכת חיסון תקינה. בצבע הכתום נכללים פלפל כתום, אפרסמון ופירות הדר, שעשירים גם בפלבנואידים התורמים גם הם למניעת סרטן.

במחקר שנערך בערה"ב על נבדקים שצרכו ירקות כתומים, נמצאו בדמם של הנבדקים רמות גבוהות של אלפא קרוטן, חומר נוגד חמצון רב עוצמה שמקורו בצבע הכתום של פירות וירקות. הנבדקים גם היו בסיכון נמוך יחסית למחלות לב ולסרטן. אלפא קרוטן הוא רכיב חשוב ביצירת ויטמין A החיוני לתפקודים תקינים בגוף - ראייה, גדילת עצמות וחלוקה תקינה של התאים.

צריכה של חצי כוס גזר ביום מפחיתה את הסיכון לסוכרת. הגזר עשיר מאד בוויטמינים ובמינרלים, הוא מכיל אשלגן שתורם גם להורדת לחץ דם, בוויטמיני B שעוזרים למנוע מומים מולדים במערכת העצבים של העובר, וכן ויטמין C ו-E שתורמים למניעת מחלות לב ותהליכי הזדקנות העור, וסיבים תזונתיים המסייעים לפעילות תקינה של המעיים.

קבוצת הצבע הירוק עשירה בכלורופיל וכן בלוטאין הנמצא בירקות עליים ירוקים כמו בתרד, כרוב, פטרוזיליה וחסה. הירקות הירוקים עוזרים בשמירה על העיניים, ועשירים בוויטמין K, אשלגן מגנזיום, סידן וויטמין C התורמים לחיזוק העצם. הם גם מחזקים את מערכת החיסון, הנשימה והעור ומנקים את הכבד והכליות.

הרבנית רחל בצרי היא יועצת תזונה ובריאות

שגרם לו להגביר ולהחמיר אותם, מתוך מטרה לא מודעת למשוך את תשומת לב הוריו). כמו כן, חשוב לתת לילד זמן איכות כשהוא לבד עם הוריו, וזאת על מנת לבסס אצלו את ההרגשה כי אחיו לא בא על חשבוננו, בעיקר במקרה שבו הגדול היה בן יחיד עד הולדת אחיו הקטן, והתרגל שאבא ואמא הם רק שלו. (שושי שרגא, מומחית לגיל הרך, מנחת הורים ובעלת תואר ראשון (B.A.) לגיל הרך) ***

? אני בת 25, ומפחדת מאד לעלות במעלית. כשהייתי בת 14 נתקעתי במעלית, לקח חצי שעה עד שחילצו אותי, ואני כבר דמייתי שאני נחנקת מחוסר אויר. מאז אותו מקרה אני לא מעזה לעלות במעלית. הדבר מקשה עלי מאד בחיים. אשמח אם תעזרי לי.

הפחד שלך ממעליות נקרא בשפה מקצועית - פוביה. הפחד התחיל מחוויה מפחידה שהיתה נראית לך בשעתו כמסוכנת ביותר - חששת מחנק.

הלחץ הפנימי גרם לך ל-3 עיוותים בתפיסה, שמלווים אותך עד היום:

הכללה - הכללת כאילו כל עליה במעלית מסוכנת, אף שמצב כזה קורה לעיתים רחוקות ואינו מסוכן.

השמטה - השמטת את כל הפעמים שאת ואחרים עליהם במעלית והכל היה בסדר.

עיוות - כל כניסה למעלית נראית לך מסוכנת, כאשר המציאות מוכיחה שבד"כ עליה במעלית אינה מסוכנת כלל.

כדי לשנות את עיוותי התפיסה יש לעשות חשיפה הדרגתית בשלבים, מהקל אל הכבד, של התקרבות למעלית. להתחיל בצעד קטן, הכי פחות מפחיד, ולהתקדם לעליה במעלית ללא פחד.

נסי לפני כל שלב לדמיין את המהלך, ורק כאשר את מרגישה רגועה יותר - נסי לבצע אותו ואח"כ התקדמי לשלב הבא.

לדוגמה: שלב ראשון - עמידה ליד המעלית, שלב שני - כניסה למעלית ויציאה ממנה, וכן הלאה.

כמובן, את ורק את תחליטי מהם השלבים המתאימים לך.

במידה ואת מרגישה שקשה לך לעשות את התהליך לבד, נסי להיעזר באדם קרוב, ואם בכל אופן אינך מצליחה להתגבר על הפחד, ניתן לפנות לאיש מקצוע שיוכל לעזור לך להתקדם בתהליך. (יפה בלומנטל (M.A.), מנהלת מכון "פעימות" לטיפול רגשי)

יש לכן שאלות בנושאי נפש, זוגיות, פרנסה ועוד? כתבו אלינו למייל debi@htv.co.il, פנוי, אם את מומחית בעלת ניסיון רב. נשמח לצרף גם אותך לפאנל המומחיות. להרשמה לסדנת הנחיית הורים עם קרן אהרון ומנוחה פוקס 073-2221300

? אני נשוי באושר, ברוך ה', ויש לנו 3 ילדים, כולם קטנים. הדבר שמפריע לי, זה שכאשר אני חוזר מהעבודה והכולל בלילה - אשתי מקבלת אותי בכעס. בעצם לא עשיתי שום דבר רע, אבל היא עובדת קשה כל היום, ואני חושש שהיא מקנאת בי שאני יוצא מהבית ועושה מה שאני אוהב. מה אני יכול לעשות במקרה זה? אתה צודק בשאלתך. קורה פעמים רבות שהאישה שנשארת בבית מרגישה גלמודה משך שעות רבות. היא משתדלת ועושה למען הבית (מי יותר ומי פחות), וחיה בתחושה שהבעל עושה חיים.

אני מציעה לך לעשות שני דברים הקשורים זה לזה.

הקפד לצאת עם אשתך בכל יום, לאחר השכבת הקטנים, להליכה רגלית של רבע שעה. בזמן זה, גם אם קשה לך לעשות זאת לאחר יום עבודה, דבר אתה, ספר לה מה עבר עליך, הקשב לכל מילה שהיא מספרת, ותראה במשך הזמן שגם לך זה יגרום לנעימות.

בנוסף לכך, מצא זמן לצאת עם אשתך ליציאה ארוכה יותר פעם בשבוע. לבית קפה קרוב, או אפילו למסעדה שמתאימה לכיסך. שם, פתח את הנושא הזה. דבר אתה על כך שאתה מבין שבוודאי קשה לה, אתה אפילו חושב אם תוכל לעזור ואיך. הזכר לה שאתה יוצא מתוך צורך. בעצם, היית שמח להישאר ולעזור לה בכל, אבל...

ההרגל הזה של היציאה המשותפת יועיל לשניכם, ובשעה שיהיה קשה לך ותעשה זאת ללא כוח - תחשוב איזה חוזק תיתן לחיי הזוגיות שלכם בהתמדה שכזו והמחשבה על כך תעורר אותך ואת כוחך. (מנוחה פוקס, סופרת ומומחית תהליכי חינוך) ***

? מאז לידת בנו השני, בנוו בין השנתיים וחצי מרבה להציק לו. כל ניסיונותינו לדבר איתו שזה מכאוב לתינוק ולא מתנהגים כך רק החמירו את המצב, ונתנו לו חשק להמשיך בכך. מה עוד ניתן לעשות?

על מנת ליצור "אחוות אחים" בצורה נכונה ובריאה, ראשית כל יש להסיר את מוקש הקנאה והתחרותיות בין האחים, וזאת באמצעות נתינת מקום מוגדר בבית לכל ילד על פי מיקומו במשפחה.

כאשר הילד יודע ומרגיש כי יש לו מקום יציב כאח גדול, ומקום זה אינו נתפס על ידי אחיו הקטן ממנו, ממילא אין תחרות, והוא אינו מרגיש צורך להביע עליונות על אחיו באמצעות הצקות.

לכן, חשוב לשתף את האח הגדול בטיפול בתינוק, ולהדגיש לו עד כמה הוא גדול ומסייע לאחיו הקטן. כך מלבד ביסוס מקומו במשפחה כאח גדול, דואג ועוזר, הוא מקבל תשומת לב חיובית בעקבות עזרתו (בניגוד לתשומת הלב השלילית שקיבל עד עתה בהצקותיו, דבר

שבת שירה

במלון ספא חוף גיא טבריה, על שפת הכנרת

סופ"ש של שירה ושמחה עם הידברות

בהשתתפות

הרב זמיר כהן הרב יצחק פנוגר

מיטב ההרצאות בנושאי זוגיות וחינוך ילדים

פרשת בשלה, י'-י"א בשבט, 26-27/1

הרב
זמיר כהן

בליווי
חזן פייטן

הידברות
נופש להגוף ולנשמה

הזדרזו להרשם מס' המקומות מוגבל
073-2221270

בהשתתפות: הרב זמיר כהן

ארוחת גורמה בריכה וחדר כושר

מס' המקומות מוגבל! הבטיחי מקומך!

073-2221270

הידברות

ראשון-שלישי י"ב-י"ד שבט 28-30.1.18

כי את חובת את כל ארצותיך

הרבנית האמנית חדוה לוי

הרבנית חגית שירה

הזמרת לימור בן סימון

מיטב ההרצאות והסדנאות ומיטב הרבנים והמרצים

נופש נסיך תלואי

בואי לנפוש עם הידברות במלון הספא חוף גיא

בואו לסדנא ייחודית, קצרה ומרוכזת, הנותנת כלים ומיומנויות להשגת מטרות, לתקשורת בין אישית טובה ולעמידה ביעדים. יחד נבנה תוכנית מסודרת, שתיתן לנו את הכלים להצלחה.

3 מפגשים | בין השעות 17:30-21:00

פתח תקווה
ימי ראשון החל מ: י' אדר 25/2
בית הידברות רח' אריה שנקר 20

רעננה
ימי שני החל מ: כ' שבט 5/2
קרן היסוד 49 פינת ההסתדרות

מס' המקומות מוגבל | הזדרזו להירשם
לפרטים והרשמה: 073-222-1-300
anat@htv.co.il

להשתנות לתא'3

בהנחיית המאמן הבכיר גלעד שמאע